

Bryssel, 5. toukokuuta 2026
(OR. en)

8265/26

Toimielinten välinen asia:
2025/0222 (COD)

EDUC 115
JEUN 54
SPORT 21
SOC 198
COMPET 439
DIGIT 104
ENV 364
IA 84
CODEC 691
CADREFIN 193
FIN 607

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Neuvosto

Asia: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Erasmus+
-ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034 ja asetusten (EU) 2021/817
ja (EU) 2021/888 kumoamisesta
– *Osittainen yleisnäkemys*

I JOHDANTO

1. Komissio antoi 16. heinäkuuta 2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Erasmus+ -ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034 ja asetusten (EU) 2021/817 ja (EU) 2021/888 kumoamisesta. Ehdotetun asetuksen tarkoituksena on perustaa seuraaja vuosien 2021–2027 Erasmus+ -ohjelmalle ja yhdistää samalla kaksi unionin ohjelmaa: Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot.

2. Uuden ohjelman yleisenä tavoitteena on komission mukaan parantaa Euroopan selviytymiskykyä, kilpailukykyä ja yhtenäisyyttä edistämällä laadukasta elinikäistä oppimista ja antamalla kaikille mahdollisuus hankkia parempia taitoja ja osaamista elämää ja työpaikkoja varten sekä samalla edistää unionin arvoja, osallistumista demokratiaan ja yhteiskunnalliseen toimintaan, solidaarisuutta, sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia EU:ssa ja laajemminkin. Uuden ohjelman ilmoitetaan olevan keskeinen väline rakennettaessa osaamisunionia, kehitettäessä eurooppalaista koulutusalueutta ja tuettaessa eurooppalaisen strategisen koulutusyhteistyön toteuttamista, mukaan lukien alakohtaiset toimintaohjelmat.

II KÄSITTELY MUISSA TOIMIELIMISSÄ

3. Euroopan parlamentti on nimennyt Bogdan Andrzej ZDROJEWSKI (EPP, PL) ehdotuksen esittelijäksi. Ehdotus odottaa edelleen valiokunnan päätöstä.
4. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa¹ 22. tammikuuta 2026. Alueiden komitea ei ole vielä antanut lausuntoaan.

III KÄSITTELY NEUVOSTOSSA JA SEN VALMISTELUELIMISSÄ

5. Ehdotusta on käsitelty tiiviisti kahdella puheenjohtajakaudella. Koulutuskomitea keskusteli ehdotuksesta Tanskan puheenjohtajakaudella kuuteen otteeseen (17. heinäkuuta, 8. syyskuuta, 17.–18. syyskuuta, 8.–9. lokakuuta, 20. lokakuuta ja 29. lokakuuta 2025). Tuloksena oli kaksi kompromissitekstiä ja tilanneselvitys, joka toimitettiin neuvostolle 27. marraskuuta 2025.
6. Puheenjohtajavaltio Kypros jatkoi Tanskan puheenjohtajakaudella aloitettua työtä. Asian käsittelyä jatkettiin koulutuskomiteassa 12. ja 23. tammikuuta, 5.–6. ja 19.–20. helmikuuta, 2., 12.–13. ja 23.–24. maaliskuuta sekä 1. ja 15. huhtikuuta kuuden uuden kompromissitekstin pohjalta. Asetusehdotuksen kriittisistä osista käytävien neuvottelujen helpottamiseksi puheenjohtajavaltio esitti neljä keskusteluasiakirjaa (yksi Euroopan solidaarisuusjoukkojen perinnöstä, kaksi hallinnosta ja neljäs apurahoista).

---

¹ SOC/842.

7. Pysyvien edustajien komitea tarkasteli 29. huhtikuuta 2026 asiakirjassa 8264/26 olevaa kompromissitekstiä. Viiden valtuuskunnan pyynnöstä puheenjohtajavaltio päätti lisätä 2 artiklaan Eurooppalaiset yliopistot -allianssien määritelmän (liitteenä olevan ilmoituksen määritelmä 20). Kaikki valtuuskunnat pystyivät kannattamaan näin muutettua tekstiä lukuun ottamatta yhtä valtuuskuntaa, joka pitää voimassa yleisen tarkasteluvarauman.

IV PUHEENJOHTAJAVALTION KOMPROMISSITEKSTIN KESKEINEN SISÄLTÖ

8. Puheenjohtajavaltio katsoo, että liitteessä² olevassa kompromissitekstissä on onnistuttu saattamaan tasapainoon tulevaa Erasmus+ -ohjelmaa koskevat jäsenvaltioiden kannat, ratkaisemaan maita askarruttavat kysymykset ja ottamaan tarkasti huomioon niiden näkemykset.
9. Koska ehdotettu asetus on osa monivuotiseen rahoituskehukseen liittyvää ehdotuskokonaisuutta, tekstin kaikki säännökset, joilla on talousarviovaikutuksia tai jotka vastaavat monivuotisesta rahoituskehuksesta käytäviin horisontaalisiin neuvotteluihin sisältyviä osia, on merkitty hakasulkeisiin ja jätetty siten osittaisen yleisnäkemyksen ulkopuolelle odotettaessa monivuotisen rahoituskehysten käsittelyn etenemistä. Tällaisia hakasulkeisiin merkittyjä säännöksiä tekstissä ovat johdanto-osan 36 ja 44 kappale, 1 artiklassa (*Kohde*) mainittu ohjelman kesto, 9 artikla (*Talousarvio*) ja 16 artiklan (*Tiedotus, viestintä ja tulosten levittäminen*) 3 kohta. Mahdollisuutta jakaa määrärahat alustavasti ohjelman aloihin keskusteltiin monivuotisen rahoituskehysten ad hoc -työryhmässä 24. maaliskuuta 2026.

---

² Liitteen kompromissitekstissä muutokset komission ehdotukseen (asiak. 11748/25 – COM(2025) 549 final) on alleviivattu ja poistot merkitty merkinnällä [...]. Komission ehdotuksen mukaisia alajakoja ja niiden otsikoita koskevat muutokset on merkitty kaksinkertaisella alleviivauksella.

10. Puheenjohtajavaltion kompromissitekstin **keskeiset aiheet** ovat seuraavat:

a) **Hallinto**

Ohjelmakomitean palauttamisen (22 a artikla) myötä jäsenvaltioiden roolin vahvistamista tulevan ohjelman hallinnossa on jatkettu järjestelmällisesti. Näin on vastattu useimpien valtuuskuntien pyyntöön muuttaa vallitsevaa tilannetta ja optimoida prosessi, jonka kautta uusille toimille myönnetään rahoitusta. Tiiviiden keskustelujen seurauksena on kehitetty kokonainen hallintomalli, jossa pääpaino on työohjelmilla ja jossa jäsenvaltioilla on tehostettu valvontarooli (15 artikla – *Työohjelma*). Malliin sisältyy kahdenlaisia työohjelmia:

- i) ”uutta toimea koskevat työohjelmat”, joilla suoraan hallinnoitavat uudet toimet sisällytetään ohjelmaan ensimmäisen kerran; komissio voi ehdottaa tällaisia toimia vain ennalta määritettyjen kriteerien perusteella (2 kohdan a, b, c ja d alakohta);
- ii) ”yleinen työohjelma”, jonka kautta toimet voivat saada jatkorahoitusta sen jälkeen, kun ne on ensimmäisen kerran toteutettu, perustuen komission arviointiin, jossa tarkastellaan muun muassa sitä, missä määrin toimet täyttävät ohjelman tavoitteet ja 2 kohdassa täsmennetyt kriteerit.

Uuden toimen käsite määritellään 2 artiklassa (15 a alakohdan määritelmä). Lisäksi on asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti säädetty tilanteesta, jossa lausuntoa ei anneta. Johdanto-osan 46 a, 46 b ja 46 c kappaleella täydennetään hallintoa koskevia säännöksiä, joiden tavoitteena on varmistaa jäsenvaltioiden tehostettu valvontarooli sekä ennakoitavuus ja avoimuus mutta säilyttää joustavuus.

b) **Euroopan solidaarisuusjoukkojen perintö**

Valtuuskunnat ovat ilmaisseet vahvoja kantoja tarpeesta turvata Euroopan solidaarisuusjoukko -aloitteiden perintö vuoden 2027 jälkeisessä Erasmus+ -ohjelmassa. Keskusteluja sujuvoitti puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja, jossa selvennettiin, miten Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman osatekijät on sisällytetty nykyiseen asetusehdotukseen. Tähän liittyviä muutoksia on sisällytetty 4 a artiklan (*Nuoriso*) 1 kohdan b ja c alakohtaan lisäämällä säännöksiä toimista, joita tällä hetkellä toteutetaan Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman puitteissa. Kyseisen artiklan c alakohdassa mainitaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoistoiminta, mukaan lukien Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukkojen toiminta, ja kytketään näin yhden edeltävän ohjelman perintö tiiviisti tulevaan Erasmus+ -ohjelmaan. Samaa tarkoitusta ajavat 2 artiklan 17 alakohdan määritelmä ja johdanto-osan 20 ja 48 kappale.

c) **Kaikkien ohjelman kattamien alojen näkyvyys**

Puheenjohtajavaltio on edellisen puolivuotiskauden aikana tehdyn työn pohjalta jatkanut työtä nuoriso- ja urheiluosioiden näkyvyyden parantamiseksi valtuuskuntien pyynnön mukaisesti. Uuden 4 a artiklan (*Nuoriso*) ja 4 b artiklan (*Urheilu*) lisäämisen seurauksena 6 artikla (*Organisaatioiden ja oppilaitosten välinen yhteistyö*) on jaettu erillisiin kohtiin, joissa käsitellään koulutusta, nuoriso ja urheilua. Myös 7 artiklan (*Tuki toimintapolitiikan kehittämiseen*) a alakohdassa noudatetaan samaa alakohtaista uudelleenjärjestelyä.

d) **Ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat**

Ehdotuksen 13 artiklan (*Ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat*) ja siihen liittyvän johdanto-osan 46 kappaleen horisontaalisesta aiheesta on käyty tiiviitä keskusteluja. Jäsenvaltioita askarruttanut uusi käsite osittaisesta ohjelmaan assosioitumisesta on johtanut tarkkojen kriteerien laatimiseen kolmansien maiden eri luokkia varten (13 artiklan 4 kohdan a, b, c ja d kohta). Erityisesti mainittakoon, että ohjelmaan osittain assosioituvien kolmansien maiden on kunnioitettava unionin arvoja ja että kaikille niille kolmansille maille, jotka eivät kuulu kyseisen artiklan 1 kohdan alakohdan soveltamisalaan, on vaadittu samaa osittaisen ohjelmaan assosioitumisen mallia.

e) **Osaamisen ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuudet**

Komission ehdottamasta uudesta aloitteesta, jonka nimenä on ”Erasmus+ -apurahat yhteisissä strategisten alojen koulutusohjelmissä” (5 artiklan a alakohta), on keskusteltu perusteellisesti monista eri näkökulmista (talousarviovaikutukset ohjelmaan, mahdolliset täydentävät rahoituslähteet, eurooppalainen lisäarvo, tavoite ja soveltamisala, kyseeseen tulevat eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen tasot, avustuksensaajat, maantieteellinen tasapaino jne.). Keskeisenä sisältönä neuvotteluissa oli yhteinen vaatimus siitä, että jäsenvaltiot valvovat toimea tehostetusti ja osallistuvat sen suunnitteluun. Puheenjohtajavaltion kaavailemaan kompromissiin sisältyy toimen uusi nimi (*osaamisen ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuudet*), mukautettu 5 artiklan a alakohdan soveltamisala ja erilliset hallintosäännökset (15 artiklan 3 ja 6 kohta sekä johdanto-osan 27, 46 b ja 46 d kappale), joissa otetaan huomioon toimen erityisluonne ja mahdollisesti merkittävät vaikutukset.

Lisäksi:

- Eurooppalaiselle koulutusalueelle on annettu enemmän näkyvyyttä (johdanto-osan 10 ja 24 kappale, jotka täydentävät 3 artiklan mukaisiin ohjelman tavoitteisiin sisällytettyä parempaa näkyvyyttä); rinnakkaisen johdanto-osan 24 a kappaleessa käsitellään osaamisunionia.
- Viittauksia unionin arvoihin on vahvistettu kaikkialla tekstissä (johdanto-osan 5, 15, 16, 18, 38 a ja 46 kappale sekä 13 artiklan 4 kohta).
- Asetusehdotuksen rakennetta on ehdotettu muutettavaksi, jotta rakenne kuvastaisi paremmin kahden pilarin (”Oppimismahdollisuudet kaikille” ja ”Tuki valmiuksien kehittämiseen”) mallia ja toimien jakautuminen olisi selkeämpää kaikkialla tekstissä.

V LOPUKSI

Neuvostoa (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) pyydetään muodostamaan osittainen yleisnäkemyks tämän ilmoituksen liitteenä olevasta ehdotuksesta.

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**Erasmus+ -ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034 ja asetusten (EU) 2021/817 ja
(EU) 2021/888 kumoamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, JOTKA

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 165 artiklan 4 kohdan, 166 artiklan 4 kohdan ja 214 artiklan 5 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksjärjestystä,

---

¹ EUVL C , , s.

² EUVL C , , s.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Unionin on tuettava väestöään ja annettava ihmisille varhaisesta iästä alkaen mahdollisuus hankkia tietoja, taitoja ja osaamista, joita tarvitaan oppimisessa, työssä ja elämässä menestymiseen. Sitä varten unioni tarvitsee laadukkaita, tuloskykyisiä, joustavia, innovatiivisia ja osallistavia koulutusjärjestelmiä, jotka tukevat taitojen kehittymistä, houkuttelevat osajia ja saavat heidät jäämään, jotta pysyttäisiin käynnissä olevien yhteiskunnallisten, digitaalisten, ympäristöön liittyvien ja taloudellisten muutosten vauhdissa ja laajuudessa ja kyettäisiin vastaamaan väestökehityksen haasteisiin ja yhteiskunnan ja talouden osaamistarpeisiin ja kuromaan umpeen osaamisvajeita myös [...] kriittisillä aloilla.
- (2) Unioni on arvoyhteisö, jonka arvot pohjautuvat Euroopan historiaan ja identiteettiin; arvot on kirjattu [...] Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, jäljempänä 'SEU'. Näiden arvojen, kuten perusoikeuksien ja demokratian, ymmärtäminen on olennainen elämäntaito, joka tekee mahdolliseksi osallistumisen poliittiseen keskusteluun ja päätöksentekoon. Koulutus, nuorisotoiminta ja urheilutoiminta auttavat kansalaisia hankkimaan taitoja ja osaamista, joiden turvin he voivat menestyä ja osallistua aktiivisesti ja mielekkäästi demokratiaan ja yhteiskuntaan yleensä, ja ne auttavat ihmisiä luomaan kontakteja ja puolustamaan yhteisiä arvoja.
- (3) Unioni perustuu sekä sen kansalaisten että sen jäsenvaltioiden väliseen solidaarisuuteen. Tämä yleismaailmallinen arvo ohjaa unionin toimintaa ja luo yhtenäisyyttä, jota tarvitaan selviytymiseksi yhteiskunnallisista haasteista, joiden ratkaisemisessa yksittäiset ihmiset ovat valmiita auttamaan käytännön teoilla eli esimerkiksi vapaaehtoistyöllä.

- (4) On olennaisen tärkeää, että kaikilla ihmisillä on henkilökohtaisesta, sosiaalisesta, taloudellisesta, maantieteellisestä tai kulttuurisesta taustastaan riippumatta mahdollisuus osallistua liikkuvuuskokemukseen ulkomailla jo varhaisessa iässä, jolloin arvot ja asenteet muokkautuvat ja ihmiset ovat avoimimpia uusille kokemuksille [...]. Varhaiset kokemukset erilaisista ympäristöistä, kulttuureista, kielistä ja elämäntavoista voivat auttaa murttamaan stereotyyppioita, edistää kulttuurien välistä ymmärtämystä ja juurruttaa ihmisiin kunnioituksen, suvaitsevaisuuden ja solidaarisuuden arvoja ja siten edistää yhtenäisempää ja [...] yhteenkuuluvuutta vaalivaa Eurooppaa.
- (5) Jotta voidaan rakentaa osallistavia, yhtenäisiä ja selviytymiskykyisiä yhteiskuntia ja pitää yllä unionin kilpailukykyä, on investoitava jäsenvaltioiden ja alalla toimivien organisaatioiden välisen yhteistyön pohjalta sellaisiin oppimismahdollisuuksiin, jotka ovat kaikkien saatavilla taustasta ja resursseista riippumatta, sekä innovatiivisen, näyttöön perustuvan koulutus-, nuoriso- ja urheilupolitiikan kehittämiseen. Tällaisilla investoinneilla myös vahvistetaan eurooppalaista identiteettiä ja unionin arvoja, kuten perusoikeuksia, [...] ja tehdään unionista entistä demokraattisempi.
- (6) Varautumista, selviytymiskykyä, osallistumista demokraattiseen toimintaan ja kansalaisvaikuttamista olisi EU:n varautumisunionistrategian³ mukaisesti edistettävä alhaalta ylöspäin suuntautuvalla lähestymistavalla, jossa organisaatioita ja oppilaitoksia kannustetaan ottamaan keskeinen rooli digi- ja medialukutaidon, kriittisen ajattelun, kansalaisvaikuttamisen sekä demokratia- ja kansalaisuuskasvatuksen edistämisessä. Ihmisten ja yhteisöjen olisi [...] kaikkialla unionissa [...] voitava osallistua aktiivisesti kriisien ehkäisyyn ja oltava riittävän varautuneita reagoimaan niihin.

---

³ Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Euroopan varautumisunionistrategiasta (JOIN(2025) 130 final).

- (7) Vuosien 2021–2027 Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman ja Erasmus+ -ohjelman yhteiset toiminta-alat ja tavoitteet tarjoavat mahdollisuuksia suurempaan synergiaan ja sääntelyn johdonmukaisuuden parantamiseen. Kun kaikki oppimiseen liittyvän liikkuvuuden, vapaaehtoistyön, yhteistyön, aktiivisen kansalaisuuden ja solidaarisuustoiminnan mahdollisuudet yhdistetään keskitettyyn yhteyspisteeseen, josta saa tietoa kaikista unionin tarjoamista mahdollisuuksista nuorille ja nuorisoalalla toimiville organisaatioille, toiminnasta tulee koordinoitumpaa ja tehokkaampaa ja mahdollisten osallistujien ja tuensaajien mukaanpääsy helpottuu.
- (8) Onkin tarpeen perustaa vuosien 2021–2027 Erasmus+ -ohjelman⁴ ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman⁵ seuraajaksi Erasmus+ 2028–2034 eli unionin koulutus-₂ [...] nuoriso- ja urheiluohjelma, jäljempänä 'ohjelma', johon sisältyy koulutus-, nuoriso- ja urheilualan toimintoja ja jolla perustetaan Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukot.
- (9) Kokemus on osoittanut, että monivuotisen rahoituskehiksen ja unionin meno-ohjelmien on nopeasti muuttuvassa taloudellisessa, sosiaalisessa ja geopoliittisessa ympäristössä oltava nykyistä joustavampia. Tätä varten ja Erasmus+ -ohjelman tavoitteiden mukaisesti rahoituksessa olisi otettava asianmukaisesti huomioon muuttuvat toimintapoliittiset tarpeet ja unionin prioriteetit, jotka yksilöidään asiaankuuluvissa komission [...], neuvoston [...] ja Euroopan parlamentin [...] asiakirjoissa, mutta varmistettava samalla riittävä avoimuus ja ennakoitavuus talousarvion toteuttamisen kannalta.

---

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/817, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman Erasmus+ perustamisesta (EUVL L 189, 28.5.2021).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/888, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta (EUVL L 202, 8.6.2021).

- (10) Ohjelmalla olisi tuettava eurooppalaisen koulutusalueen⁶ kehittämistä pidemmälle sekä osaamisunionin⁷ ja unionin koulutuspoliittista yhteistyötä koskevien yleisten strategiakehysten täytäntöönpanoa, mukaan lukien kouluopetusta, ammattillista koulutusta, korkeakoulutusta [...] ja aikuisoppimista, joka kattaa myös täydennys- ja uudelleenoulutuksen, koskevat toimintapoliittiset ohjelmat, jotta kansalaiset voivat kehittää osaamistaan ja taitojaan elämänsä kaikissa vaiheissa menestyäkseen yhteiskunnassa.
- (11) Ohjelmasta olisi yhdenmukaisesti EU:n nuorisostrategian⁸, eurooppalaisen nuorisotyön toimintaohjelman⁹ ja Euroopan nuorison teemavuodesta 2022 vuonna 2024 annetun tiedonannon¹⁰ kanssa tuettava nuorten ja nuorisojärjestöjen merkityksellistä osallistumista päätöksentekoon ja politiikan laadintaan, myös EU:n nuorisodialogin kautta, nuorisoulottuvuuden huomioon ottamista kaikilla politiikanaloilla, epävirallisen ja arkioppimisen validointia, laadukasta nuorisotyötä ja nuorisotyöntekijöiden osaamisen kehittämistä. Ohjelmalla tuetaan jatkossakin kaikkien nuorten osallistumista oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen [...], kuten nuorisovaihtoihin, vapaaehtoistoimintaan, [...] nuorisotoimintaan ja solidaarisuushankkeisiin, ja sen tavoitteena on voimaannuttaa nuoria ja innostaa heitä hankkimaan ja kehittämään elämässään ja tulevalla ammatillisella urallaan tarvitsemiaan taitoja ja osaamista, kasvamaan aktiivisiksi kansalaisiksi, jotka osallistuvat talouselämään, kulttuurielämään ja sosiaaliseen, yhteiskunnalliseen ja poliittiseen elämään, sitoutumaan Euroopan yhdentymishankkeeseen ja edistämään osallistavan, kestävän, kilpailukykyisen ja selviytymiskykyisen unionin rakentamista.

---

⁶ Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030) (EUVL C 66, 26.2.2021, s. 1).

⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Osaamisunioni (COM(2025) 90 final).

⁸ Euroopan unionin neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma nuorisualan eurooppalaisen yhteistyön puitteista: Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027 (EUVL C 456, ST/14944/2018/INIT, 18.12.2018).

⁹ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma puitteista eurooppalaisen nuorisotyön toimintaohjelman perustamiselle 2020/C 415/01 (EUVL C 415, 1.12.2020).

¹⁰ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle Euroopan nuorison teemavuodesta 2022 (COM(2024) 1 final), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fi/txt/?uri=celex:52024dc0001>).

- (12) Ohjelmalla olisi tuettava kaikkien osallistumista urheiluun ja liikuntaan asiaankuuluvan Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelman¹¹ [...] mukaisesti. Siksi on keskityttävä erityisesti ruohonjuuritason urheiluun, jolla on suuri merkitys terveellisten elämäntapojen, ihmissuhteiden, osallistumisen, sosiaalisen osallisuuden ja tasa-arvon edistämässä sekä yhteenkuuluvuutta vaalivien yhteisöjen rakentamisessa.
- (13) Digitalisaatio, myös tekoälyn nopea kehitys, muuttaa jatkuvasti [...] yhteiskuntaa ja taloutta, ja sen vaikutukset ulottuvat koko ajan syvemmälle jokapäiväiseen elämään, minkä vuoksi on [...] selvää, että koulutuksessa tarvitaan yhä korkeatasoisempia digitaalialan valmiuksia ja kapasiteettia ja että ohjelmalla on kiireellisesti [...] tuettava kaikkia [...] digitaalisten taitojen, myös kriittisen ajattelun ja medialukutaidon, kehittämisessä kaikkialla unionissa.
- (14) Virallisella koulutuksella, epävirallisella oppimisella ja arkioppimisella [...] on merkittävä tehtävä [...] kestävää kehitystä edistävässä kasvatustyössä, sillä ne auttavat lisäämään tietoisuutta ja saamaan henkilökohtaisten käyttäytymismallien muuttamiseen tarvittavia avaintaitoja ja osaamista. Ohjelma kannustaa osaltaan ihmisiä toimimaan omilla yhteisöissään ja kartuttamaan [...] taitoja, joita tarvitaan varmistamaan vihreän siirtymän onnistuminen myös puhtaan teollisen kehityksen ohjelman mukaisesti. Ohjelmalla olisi edistettävä käytäntöjä, jotka auttavat vähentämään sen ympäristövaikutuksia.

---

¹¹ [...]

- (15) Ohjelman kansainvälisen ulottuvuuden tavoitteena olisi aiemmista ohjelmista saatujen kokemusten pohjalta oltava mahdollisuuksien tarjoaminen oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen, yhteistyöhön ja politiikkavuoropuheluun ohjelmaan assosioitumattomien kolmansien maiden kanssa, mikä auttaisi samalla edistämään unionin kilpailukykyä, pitämään esillä unionin arvoja ja varmistamaan unionin taloudelliseen turvallisuuteen liittyvien etujen suojaamisen. Näiden toimien vaikutusten lisäämiseksi on tärkeää lisätä synergiaa ohjelman ja Globaali Eurooppa -välineen, [...] Global Gateway -strategian ja koulutus-, nuoriso- ja urheilupolitiikan toimintapuitteiden välillä.
- (16) Ohjelmalla olisi autettava tuomaan ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita lähemmäksi tavoitettaan liittyä unioniin, myös edistämällä unionin arvoja. Sillä olisi edistettävä vakautta, kumppanuuksia ja osaamisen kehittämistä myös laajemman lähialueen maissa muun muassa vahvistamalla siteitä Välimeren alueeseen. Lisäksi ohjelmalla olisi houkuteltava osajia eri puolilta maailmaa [...] globaalin yhteistyön kautta ja luotava kumppanuuksia etenkin unionin kilpailukyvyyn edistämiseksi ja sen selviytymiskyvyn vahvistamiseksi. Ohjelmalla olisi tuettava maita oppilaitostensa ja organisaatioidensa nykyaikaistamisessa ja yleisemmin koulutuksen, nuorisotyön ja urheilun laadun ja osallistavuuden parantamisessa kansainvälisten kumppanuuksien avulla.
- (17) Ohjelman täytäntöönpanoa ohjaavina periaatteina ja arvoina olisi oltava ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja yhteisvastuu, jotka on vahvistettu SEU [...] 2 artiklassa ja joihin viitataan Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä 'perusoikeuskirja', johdanto-osassa. Onkin olennaisen tärkeää, että kaikki ohjelmaan osallistuvat osapuolet kunnioittavat näitä periaatteita ja arvoja. Ohjelmassa olisi noudatettava myös vuoden 2017 lapsen oikeuksien edistämistä ja suojaamista koskevissa EU:n suuntaviivoissa ja vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen 9 artiklassa vahvistettuja periaatteita [...].

- (18) Ohjelmalla olisi kannustettava erityisesti nuoria osallistumaan demokraattiseen toimintaan Euroopassa muun muassa tukemalla toimintoja, joilla edistetään kansalaiskasvatusta, kehitetään kansalaisvaikuttamiseen tarvittavia taitoja ja tarjotaan mahdollisuuksia sitoutua kansalaisyhteiskuntatoimintaan ja opetella osallistumaan siihen ja jotka näin lisäävät tietoisuutta [...] unionin arvoista, perusoikeudet mukaan lukien, helpottavat vuorovaikutusta paikallisen, kansallisen ja unionin tason päätöksentekijöiden kanssa ja edistävät Euroopan yhdentymisprosessia. Ohjelmalla olisi tuettava myös mahdollisuuksien ja mekanismien luomista nuorten merkityksellistä osallistumista varten, mukaan lukien nuorten johtamat toiminnot ja toiminnot, joissa nuoret pääsevät osallistumaan merkityksellisellä tavalla ja joita voivat toteuttaa epäviralliset nuorten ryhmät tai muut asiaankuuluvat sidosryhmät.
- (19) Ohjelman olisi tarjottava nuorille ja organisaatioille helposti saatavilla olevia, osallistavia ja turvallisia mahdollisuuksia osoittaa solidaarisuutta, tukea yhteisöjä ja ratkoa yhteiskunnallisia haasteita ja hankkia samalla arvokasta kokemusta ja taitoja henkilökohtaista kasvua, aktiivista kansalaisuutta ja työllistyvyyttä varten.
- (20) Ohjelmasta olisi tuettava myös Euroopan solidaarisuusjoukkojen puitteissa toteutettavia vapaaehtoistoimia, mukaan lukien Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukot. Kyseiset toimet kuuluivat ohjelmakaudella 2021–2027 Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman piiriin. Vapaaehtoistoiminta sekä unionissa että sen ulkopuolella tarjoaa rikastuttavia epävirallisen ja arkioppimisen kokemuksia ja antaa nuorille mahdollisuuksia osoittaa solidaarisuutta ja osallistua toimintaan, jolla autetaan ratkaisemaan yhteiskunnallisia ja humanitaarisia haasteita ja joka samalla tukee nuorten henkilökohtaista, sosiaalipedagogista ja ammatillista kehitystä sekä aktiivista kansalaisuutta, kansalaisosallistumista ja työllistettävyyttä. [...] Tarvittaessa olisi haettava synergiaa Euroopan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoistoiminnan sekä jäsenvaltioissa ja ohjelmaan assosioituneissa kolmansissa maissa sovellettavien aiheeseen liittyvien kansallisten toimintapolitiikkojen ja välineiden kesken.

- (21) Solidaarisuustoiminnan edistämiseksi ja humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön tunnettuuden lisäämiseksi eurooppalaisten keskuudessa on tarpeen kehittää jäsenvaltioiden ja ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden solidaarisuutta suhteessa sellaisiin ohjelmaan assosioitumattomiin kolmansiin maihin, joihin kohdistuu luonnononnettomuuksia tai ihmisen aiheuttamista riskeistä seuraavia katastrofeja. Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukkojen olisi oltava mukana toteuttamassa koordinoituja, tarvelähtöisiä unionin toimia, jotka toteutetaan tässä asetuksessa vahvistettujen sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti.
- (22) Nuorille ja etenkin niille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, olisi jatkossakin tarjottava mahdollisuus ensimmäiseen kokemukseen Euroopassa matkustamisesta sellaisen epäviralliseen ja [...] arkioppimiseen liittyvän toiminnan yhteydessä, jonka tavoitteena on vahvistaa nuorten tunnetta kuulumisesta unioniin ja antaa heille tilaisuus tutustua sen kulttuuriseen ja kielelliseen moninaisuuteen.
- (23) Urheilun alalla ohjelmalla olisi liikkuvuusmahdollisuuksien, valmiuksien kehittämisen ja yhteistyön avulla edistettävä yhteisiä eurooppalaisia arvoja, vapaaehtoistyötä sekä innovointia ja taitojen kehittämistä urheilussa ja sen kautta. Ohjelmalla olisi [...] edistettävä hyvää hallintoa, turvallisuutta ja rehellisyyttä urheilussa [...] ja urheiludiplomatiassa [...]. Sillä olisi myös tuettava ruohonjuuritason urheilujärjestöjä, joissa keskitytään kaikkien ulottuvilla oleviin terveyttä edistäviin, kasvatuksellisiin ja sosiaalisiin liikuntaharrastuksiin [...]. Ohjelmalla olisi tarjottava [...] ihmisille kaikkialla Euroopassa mahdollisuus osallistua rajatylittäviin urheiluhankkeisiin, jotka edistävät henkilökohtaista kasvua, kulttuurivaihtoa, solidaarisuutta ja yhteisöllistä osallistumista.

- (24) Ohjelma tukee merkittäväällä tavalla [...] eurooppalaista koulutusalueita [...], joka toteutetaan eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden kautta ja niiden avulla ja jonka tarkoituksena on tuoda laatu, tasa-arvo, osallisuus ja menestys kaikkien ulottuville. Eurooppalainen koulutusalue perustuu opetuksen, koulutuksen ja oppimisen kattamiseen kokonaisvaltaisesti kaikissa tilanteissa ja kaikilla tasoilla – niin virallisessa koulutuksessa kuin epävirallisessa ja arkioppimisessa – varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen kautta.
- (24 a) Osaamisunioni edistää tavoitetta luoda todellinen yhteinen alue laadukkaalle koulutukselle ja elinikäiselle oppimiselle yli rajojen [...], ja sen tarkoituksena on tehostaa toimia [...] tällä alalla. Tavoitteeseen voitaisiin päästä tarjoamalla perustason ja edistyneemmän tason osaamista sekä mahdollisuuksia päivittää taitoja säännöllisesti ja hankkia uusia ja tulevaisuuteen suuntautuvia taitoja, helpottamalla [...] ihmisten liikkumista parantamalla taitojen ja pätevyyksien läpinäkyvyyttä ja tunnustamista sekä rekrytointia yrityksiin kaikkialla [...] unionissa sekä houkuttelemalla huipputaajia Eurooppaan, kehittämällä heidän osaamistaan ja saamalla heidät jäämään Eurooppaan [...].
- (25) On tärkeää tukea oppimista, opetusta ja tutkimusta, joiden aiheina ovat [...] unioni, arvot ja kansalaisuus, ja tehdä yhä useammille mahdolliseksi niihin osallistuminen. Euroopan yhteenkuuluvuuden tunteen ja siihen sitoutumisen edistäminen on erityisen tärkeää unionin tämänhetkisten haasteiden valossa. Ohjelmalla olisi edelleen edistettävä oppimista Euroopan yhdentymiseen liittyvistä aiheista ja unionin tulevista haasteista ja mahdollisuuksista sekä vuoropuhelua näistä teemoista ja kehitettävä huipputaajien Euroopan yhdentymiseen liittyvissä opinnoissa, myös Jean Monnet -toimintojen avulla.

- (26) Kielten oppiminen edistää ihmisten ja kulttuurien [...] välistä ymmärrystä ja kulttuurien monimuotoisuutta sekä lisää liikkuvuutta unionissa ja laajemminkin, sillä kielitaito on olennainen elämässä ja työssä tarvittava taito. Sen vuoksi ohjelmalla olisi lisättävä kielten, tarvittaessa myös kansallisten viittomakielten, opiskelua. Jotta ohjelma olisi laajasti ja osallistavasti saavutettavissa, on tärkeää, että ohjelman täytäntöönpanon keskeisenä periaatteena on monikielisyys.
- (27) Euroopassa on yhä suurempia vaikeuksia vastata työmarkkinoiden osaamistarpeisiin, myös aloilla, jotka kärsivät vakavasta henkilöstöpulasta, sekä löytää ammattitaitoisia osaajia strategisille [...] aloille, joita ovat esimerkiksi mutta eivät ainoastaan [...] puhdas ja kiertotalouteen perustuva teknologia, liikenne, energia, vesiresilienssi, maatalous, terveydenhuolto, digitaalitekhnologia, ilmailu ja avaruus sekä puolustus. [...] Ohjelmalla olisi yhdenmukaisesti [...] osaamisunionin tavoitteiden kanssa [...] tuettava unionin oppijoiden opintoja [...] sellaisilla strategisilla aloilla, joilla on selkeä eurooppalainen lisäarvo. Tähän voisi sisältyä toimenpiteitä, joilla [...] saadaan huippulahjakkuudet pysymään Euroopassa tarjoamalla mahdollisuuksia opiskella yhteisissä koulutusohjelmissa eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten tasoilla 5, 6 ja 7 korkeakouluissa sekä tapauksen mukaan ammatillisessa koulutuksessa. Tällaisilla toimenpiteillä olisi helpotettava eri taustoista tulevien oppijoiden osallistumista, etenkin niiden, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, ja samalla otettava huomioon maantieteellinen tasapaino. Niiden täytäntöönpanon olisi oltava riittävän joustavaa siihen, että muuttuvat poliittiset prioriteetit ja työmarkkinatarpeet voidaan ottaa huomioon. Osaamisen ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuudet eivät saisi muuttaa ohjelman peruskohdetta, joka on oppimiseen liittyvä liikkuvuus, tai vaikuttaa suhteettomasti ohjelman muiden toimien rahoittamiseen. Tällaisia mahdollisuuksia voitaisiin edistää synergiassa muiden välineiden, kuten Euroopan kilpailukykyrahaston, kanssa sekä hyödyntämällä yritysten, teollisuuden ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien osallistumista. Sen lisäksi, että kehitetään omia osaajia ja saadaan heidät pysymään unionissa, on tärkeää houkutella lahjakkaita henkilöitä unioniin tarjoamalla [...] esimerkiksi Erasmus Mundus -apurahoja ja muita vastaavia mahdollisuuksia. [...]

- (28) Yhteistyö mahdollistaa käytäntöjen vaihdon ja valmiuksien kehittämisen ja parantaa siten tuloksia ja suoriutumista sekä tuo tehokkuushyötyjä resurssien ja tietämyksen yhdistämisen kautta. Sen vuoksi ohjelmasta olisi tuettava valmiuksien kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä, joilla tehostetaan koulutus-, nuoriso- ja urheilualalla toimivien oppilaitosten ja organisaatioiden välistä yhteistyötä eri tasoilla. Näin tunnustetaan oppilaitosten ja organisaatioiden keskeinen rooli muuttuvassa maailmassa tarvittavien tietojen, taitojen ja osaamisen tarjoamisessa ihmisille sekä alalla toimivien oppilaitosten ja organisaatioiden auttamisessa hyödyntämään innovointi-, luovuus- ja yrittäjyyspotentiaalinsa asianmukaisesti ennen kaikkea digitaalitaloudessa.
- (29) Ohjelmalla olisi tuettava pitkän aikavälin strategista ohjelmamaiden välistä yhteistyötä laitosten tasolla, jotta voidaan kehittää huippuosaamista, kilpailukykyä ja houkuttelevuutta ja saada aikaan kestäviä ja systeemisiä muutoksia koulutus-, nuoriso- ja urheilualan organisaatioissa ja oppilaitoksissa [...] unionin prioriteettien mukaisesti. Yhteistyöhön sisällytetään hankkeita, jotka [...] toimivat [...] koealustoina innovatiivisille koulutus- ja osaamisen kehittämisvälineille ja joilla tuetaan yritysten, teollisuuden [...] ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä. Ohjelmalla olisi jatkossakin tuettava oppilaitosten ja jäsenvaltioiden pyrkimyksiä poistaa ohjelmamaiden välistä yhteistyötä edelleen haittaavia esteitä ja moninkertaistaa ohjelmamaiden yhteisten koulutusohjelmien tarjontaa ja sitä kautta edistettävä mahdollisen eurooppalaisen yhteistutkimuksen¹² käyttöönottoa.

---

¹² Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisesta yhteistutkimusmerkistä ja seuraavista vaiheista kohti mahdollista eurooppalaista yhteistutkimusta: parannetaan Euroopan kilpailukykyä ja lisätään eurooppalaisen korkeakoulutuksen houkuttelevuutta (EUVL C, C/2025/2939, 22.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj>).

- (30) Ohjelmasta olisi annettava pysyvää tukea Eurooppalaiset yliopistot -allianssien keskeiselle koulutustehtävälle, jotta unionin tason pitkän aikavälin toimilla saataisiin tehokkaammin aikaan systeemisiä vaikutuksia ja erityisesti saataisiin vahvistettua huippuosaamista [...] unionin korkeakoulujärjestelmissä, vähennettyä niiden hajanaisuutta ja lisättyä niiden houkuttelevuutta ja osallistavuutta sekä kehitettyä innovatiivisia välineitä oppimisen ja opetuksen laadun parantamiseksi [...]. Perustehtävään, joka pohjautuu yhteiseen visioon ja jonka tukena ovat yhteiset hallintojärjestelyt ja resurssit, olisi kuuluttava tulevaisuuteen suuntautuvien taitojen ja osaamisen kehittäminen [...] myös [...] osaamisunionissa jo yksilöidyillä aloilla käyttäen apuna merkityksellisiä ja tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavia [...] opinto-ohjelmia, pedagogista innovointia, yhteistutkintoja, elinikäistä oppimista ja pieniä osaamiskokonaisuuksia, jotta voitaisiin tukea ja houkutella osaajia ja helpottaa ohjelmamaiden välistä yhteistyötä koulutusosalalla samoin kuin yritysten, [...] teollisuuden ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa. Alliansseja olisi tuettava niiden kaikissa ulottuvuuksissa, myös tutkimuksen ja innovoinnin alalla ja ottaen huomioon niiden panoksen unionin kilpailukykyyn, hyödyntämällä synergiaa muiden välineiden, kuten Euroopan kilpailukykyrahaston ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman, kanssa.
- (30 a) Ohjelmasta olisi tuettava ohjelmamaiden välisiin, kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin kumppanuusjärjestelyihin pohjautuvia ammatillisen koulutuksen huippuyksiköitä, jotta voitaisiin tukea laadukkaita ja innovatiivisia ammatillisen koulutuksen järjestelmiä, joissa kehitetään taitoja ja mahdollisuuksia ammatillista ja henkilökohtaista kehitystä varten työmarkkinoiden tarpeiden mukaisesti ja jotka näin edistävät dynaamista, selviytymiskykyistä ja osallistavaa taloutta ja yhteiskuntaa. Lisätukea voitaisiin saada hyödyntämällä synergiaa muiden välineiden, kuten Euroopan kilpailukykyrahaston ja kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien, kanssa.

- (31) Ohjelmalla olisi asiaankuuluvien unionin kehysten ja välineiden mukaisesti edistettävä osaamisen kehittämistä [...] muun muassa luomalla mahdollinen perustaitojen tukijärjestelmä [...] sekä edistettävä laadunvarmistusta, avoimuutta, taitojen, osaamisen ja tutkintojen tunnustamista (mukaan lukien korkea-asteen tutkinnot ja korkea-asteen koulutukseen oikeuttavat toisen asteen tutkinnot)¹³ ja niiden digitalisointia [...] sekä epävirallisen ja arkioppimisen validointia, osaamisen hallintaa ja ohjausta. Ohjelman olisi tältä osin tarjottava tukea myös kansallisen ja Euroopan tason yhteyspisteille ja verkostoille, jotka helpottavat Euroopan sisäistä ja laajempaaakin henkilövaihtoa, sekä joustavien oppimispolkujen kehittämiseksi eri koulutus- ja nuorisoalojen välille sekä virallisen koulutuksen ja epävirallisen oppimisen puitteissa, myös tukemalla pienistä osaamiskokonaisuuksista muodostuvia järjestelmiä.
- (32) Käyttäjätasoiset verkkoalustat ja -työkalut virtuaalisen yhteistyön tueksi voivat auttaa merkittävästi koulutus-, [...] nuoriso- ja urheilupolitiikan toteuttamisessa Euroopassa ja sen ulkopuolella. Virtuaalisen yhteistyötoiminnan käytön lisäämiseksi ohjelmasta olisi tuettava verkkoalustojen järjestelmällisempää ja johdonmukaisempaa hyödyntämistä. Ohjelman olisi myös helpotettava ja tuettava liikkuvuusprosesseja digitalisaation keinoin.

---

¹³ Neuvoston suositus, annettu 26 päivänä marraskuuta 2018, korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä (EUVL C 444, 10.12.2018, s. 1).

- (33) Ohjelma olisi suunniteltava siten, että se edistää osallisuutta, moninaisuutta, solidaarisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia, myös sukupuolten tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä, parantamalla mahdollisuuksia päästä mukaan liikkuvuustoimintaan, vapaaehtoistyöhön ja oppimiseen kaikkialla unionissa ja sen ulkopuolella ja antamalla siten kaikille täydet mahdollisuudet saada elämää muuttava kokemus.
- (34) Ohjelmaan olisi sisällytettävä toimenpiteitä, joilla helpotetaan ja edistetään niiden henkilöiden osallistumista, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, poistetaan osallistumista mahdollisesti haittaavat esteet, myös taloudelliset esteet, ja luodaan pohja tarkemmille täytäntöönpano-ohjeille. Kyseisiä toimenpiteitä voivat olla muun muassa kohdennettu taloudellinen tuki, esteettömät oppimismuodot, asunnon saannin helpottaminen [...] ohjelmatoimien yhteydessä, valmistelutoimet ja tuki osallistujille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, ennen heidän osallistumistaan ohjelmaan, sen aikana ja sen jälkeen, käyttäjäystävälliset ja helposti saatavilla olevat asiakirjat eri kielillä, tukitoimet henkilöstölle, joka käsittelee erityisesti osallisuutta ja monimuotoisuutta organisaatioissa, sekä tietoisuuden lisääminen sellaisten mahdollisten osallistujien keskuudessa, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, myös maaseudulla ja syrjäisillä alueilla. Lisäksi ohjelmassa olisi oltava mahdollista asettaa avustusten myöntämisprosessissa etusijalle laadukkaat hankkeet, joissa pyritään aktiivisesti edistämään sellaisten osallistujien osallisuutta ja osallistumista, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia.
- (35) Jotta ohjelma olisi helpommin myös uusien ja pienten organisaatioiden [...] sekä hallinnollisilta valmiuksiltaan suppeampien [...] organisaatioiden hyödynnettävissä ja jotta se olisi helpommin avustuksensaajien hallittavissa, siinä olisi oltava tehokkaampia toimenpiteitä menettelyjen yksinkertaistamiseksi kaikissa vaiheissa.

- (36) [Tässä asetuksessa vahvistetaan ohjelman ohjeelliset rahoituspuitteet. Tätä asetusta sovellettaessa käypä hinta lasketaan soveltamalla kiinteää 2 prosentin deflaattoria.]
- (37) Koska ohjelma kattaa hyvin monenlaisia aloja, olisi säilytettävä tavoite, jonka mukaan nuoriso- ja urheiluhankkeiden olisi edistettävä mielekkäällä tavalla ohjelman tavoitteita ja tavoitettava sen kohderyhmät.
- (38) Ohjelmaan sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2024/2509¹⁴. Siinä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat unionin yleisen talousarvion laatimista ja toteuttamista, mukaan lukien avustuksia, palkintoja, muita kuin rahallisia lahjoituksia, hankintoja, välillistä hallinnointia, rahoitusapua, rahoitusvälineitä, talousarviotakuita ja unionin taloudellisten etujen suojaamista koskevat säännöt.
- (38 a) Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 6 artiklan 2 kohdan mukaan talousarvion laatimisessa ja toteuttamisessa noudatetaan asetuksen (EU, Euratom) 2020/2092 säännöksiä. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 6 artiklan 3 kohdassa säädetään lisäksi, että talousarviota toteuttaessaan jäsenvaltiot ja komissio varmistavat perusoikeuskirjan noudattamisen perusoikeuskirjan 51 artiklan mukaisesti ja kunnioittavat SEU 2 artiklassa vahvistettuja unionin arvoja, jotka ovat merkityksellisiä talousarvion toteuttamisen kannalta.

---

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024).

(39) Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013¹⁵, neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95¹⁶, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96¹⁷ ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939¹⁸ mukaan unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien ja petosten ehkäiseminen, havaitseminen, korjaaminen ja tutkiminen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintä ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määrääminen. Asetuksissa (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja (Euratom, EY) N:o 2185/96 säädetään erityisesti, että Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) voi tehdä tutkimuksia, joihin sisältyvät myös paikan päällä suoritettavat todentamiset ja tarkastukset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Asetuksen (EU) 2017/1939 mukaan Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) voi tutkia petoksia ja muuta laitonta toimintaa, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja, sekä nostaa niistä syytteen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371¹⁹ mukaisesti. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaan unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, EPPOlle ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja pääsyvaltuudet ja varmistettava, että unionin varojen hallinnointiin osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

---

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1 [...]).

¹⁶ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

¹⁷ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

¹⁸ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

- (40) Avustuksensaajia koskevien vaatimusten yksinkertaistamiseksi olisi käytettävä mahdollisimman usein yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja eli kertakorvauksia, yksikkökustannuksia ja kiinteämääräisiä avustuksia. Ohjelman mukaisen oppimiseen liittyvän liikkuvuuden tukemiseen tarkoitetuissa yksinkertaistetuissa kustannusvaihtoehtoisissa olisi otettava huomioon oleskelu- ja elinkustannukset vastaanottavassa maassa. Jäsenvaltioita olisi myös kannustettava vapauttamaan kyseiset avustukset veroista ja sosiaaliturvamaksuista kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, ja julkisten tai yksityisten oikeussubjektien henkilöille myöntämiä avustuksia olisi kohdeltava samalla tavalla.
- (41) On aiheellista varmistaa, että vuosien 2021–2027 ohjelmat saatetaan asianmukaisesti päätökseen, erityisesti niiden monivuotisten hallinnointijärjestelyjen, esimerkiksi teknisen ja hallinnollisen avun rahoituksen, jatkumisen osalta. Teknisellä ja hallinnollisella avulla olisi tarvittaessa varmistettava 1 päivästä tammikuuta 2028 alkaen niiden toimien hallinnointi, joita ei ole vuosien 2021–2027 ohjelmien puitteissa saatettu loppuun 31 päivään joulukuuta 2027 mennessä.
- (42) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT', 349 artiklan mukaisesti ohjelmassa olisi otettava huomioon kyseisessä artiklassa tarkoitettujen syrjäisimpien alueiden erityistilanne [...]. [...] Olisi toteutettava toimenpiteitä, joilla helpotetaan niiden osallistumista kaikkiin ohjelman toimiin, tarvittaessa myös antamalla rahoitustukea oppimiseen liittyvään liikkuvuuteen ja vapaaehtoistoimintaan. Kyseisiltä alueilta sekä kolmansista maista, erityisesti niiden naapurimaista, peräisin olevien ihmisten ja organisaatioiden liikkuvuutta ja niiden välistä yhteistyötä olisi edistettävä. Tällaisia toimenpiteitä olisi seurattava ja arvioitava säännöllisesti.

- (43) Merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille sijoittautuneet luonnolliset henkilöt ja asiaankuuluvat yhteisöt voivat neuvoston päätöksen (EU) 2021/1764²⁰ 85 artiklan 1 kohdan nojalla saada ohjelman mukaista rahoitusta [...] ohjelman sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon merentakainen maa tai alue on sidoksissa.
- (44) [Ohjelman täytäntöönpanossa noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) [XXX]* [tuloksellisuusasetus], jossa vahvistetaan menojen seuranta ja määrärahoihin sovellettavaa tuloksellisuuskehystä koskevat säännöt, mukaan lukien säännöt, joilla varmistetaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 33 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitetun ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen ja f alakohdassa tarkoitetun sukupuolten tasa-arvon periaatteen yhdenmukainen soveltaminen, unionin ohjelmien ja toimien tuloksellisuuden seuranta ja raportointia koskevat säännöt, unionin rahoitusportaalin perustamista koskevat säännöt, ohjelmien arviointia koskevat säännöt sekä muut kaikkiin unionin ohjelmiin sovellettavat horisontaaliset säännökset, kuten tiedotusta, viestintää ja näkyvyyttä koskevat säännökset.]
- (45) Investoinneista saatavan lisäarvon optimoimiseksi sekä niiden laajuuden ja vaikutusten lisäämiseksi olisi pyrittävä saamaan aikaan synergiaetuja erityisesti ohjelman ja muiden unionin rahoitusvälineiden välillä muun muassa mahdollistavien mekanismien, kuten yksinkertaistettujen menettelyjen, avulla. Ohjelmassa olisi myös pyrittävä löytämään synergioita, jotka vahvistavat koulutussektorin ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä.

---

²⁰ Neuvoston päätös (EU) 2021/1764, annettu 5 päivänä lokakuuta 2021, merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin, mukaan lukien suhteet Euroopan unionin sekä Grönlannin ja Tanskan kuningaskunnan välillä (pätös merentakaisten alueiden, Grönlanti mukaan luettuna, assosiaatiosta) (EUVL L 355, 7.10.2021, s. 6 [...]).

(46) Ohjelman olisi oltava avoin kolmansien maiden osallistumiselle silloin, kun se on unionin edun mukaista. Unioni voi tätä varten sallia [...] kolmansien maiden täyden tai osittaisen assosioitumisen ohjelmaan ja sen kaikkiin perustoimiin, jos kyseisten maiden kanssa on voimassa asiaankuuluvia kansainvälisiä sopimuksia, näissä vahvistetuin edellytyksin. Kolmansiin maihin olisi luettava myös Euroopan pienvaltiot (Andorran ruhtinaskunta, Monacon ruhtinaskunta, San Marinon tasavalta ja Vatikaanivaltio). Ohjelmaan assosioitumisessa olisi varmistettava oikeudenmukainen tasapaino kolmannen maan maksuosuuksien ja etuuksien välillä ja unionin taloudellisten etujen ja turvallisuusetujen suojaaminen. Päätettäessä kolmansien maiden osallistumisesta ja osallistumisen edellytyksistä on otettava huomioon SEUT 218 artiklan mukaiset Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission erioikeudet. Osittaista assosioitumista ohjelmaan ei olisi harkittava sellaisten kolmansien maiden kohdalla, jotka ovat osallistuneet johonkin edeltävään ohjelmaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/817²¹, (EU) 2021/888²², (EU) N:o 1288/2013²³ tai (EU) 2018/1475²⁴ mukaisesti ja joihin on perustettu kansallinen toimisto jollakin asiaankuuluvalla ohjelmakaudella. Muiden kolmansien maiden ryhmien osalta osittaisen assosioitumisen olisi oltava välivaihe edettäessä kohti täyttä assosioitumista tai sitä olisi harkittava silloin, kun täysi assosioituminen ei ole toteutettavissa ja osittainen assosioituminen on unionin edun mukaista. Kaikissa osittaisesta assosioitumisesta tehtävissä sopimuksissa olisi joka tapauksessa käytettävä ennalta määriteltyä maksu- ja etuuskokonaisuutta. Ohjelmaan osallistuvien kolmansien maiden on ehdottomasti

---

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/817, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman ”Erasmus+” perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1288/2013 kumoamisesta (EUVL L 189, 28.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj>).

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/888, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta ja asetusten (EU) 2018/1475 ja (EU) N:o 375/2014 kumoamisesta (EUVL L 202, 8.6.2021, s. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/888/oj>).

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1288/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman ”Erasmus+” perustamisesta ja päätösten N:o 1719/2006/EY, 1720/2006/EY ja 1298/2008/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 50, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1288/oj>).

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1475, annettu 2 päivänä lokakuuta 2018, Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevasta oikeudellisesta kehyksestä sekä asetuksen (EU) N:o 1288/2013, asetuksen (EU) N:o 1293/2013 ja päätöksen N:o 1313/2013/EU muuttamisesta (EUVL L 250, 4.10.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1475/oj>).

kunnioitettava SEU 2 artiklassa vahvistettuja unionin arvoja. Ohjelmaan assosioitumattomien kolmansien maiden [...] oikeussubjektien [...] olisi voitava osallistua joihinkin ohjelman toimiin sen mukaisesti, mitä työohjelmissa ja komission julkaisemissa ehdotuspyynnöissä määritellään, edellyttäen, että niiden osallistuminen edistää ohjelman tavoitteiden saavuttamista ja on olennaisen tärkeää toimen toteuttamisen kannalta.

- (46 a) Suoran hallinnoinnin piiriin kuuluvat toimet, jotka otetaan käyttöön ensimmäistä kertaa ja joita ei ole aiemmin toteutettu tämän asetuksen mukaisella työohjelmalla, olisi ennakoitavuuden ja avoimuuden lisäämiseksi yksilöitävä selkeästi uusiksi toimiksi. Tämän asetuksen ensimmäisenä täytäntöönpanovuonna uusina toimina olisi pidettävä toimia, joita ei ole toteutettu asetuksen (EU) 2021/817 tai (EU) 2021/888 mukaisella työohjelmalla.
- (46 b) Toimea olisi pidettävä uutena, jos siihen liittyy erilainen toimintalogiikka eli erityisesti uusi tavoite ja soveltamisala, uusi ensisijainen kohderyhmä, selvästi erilainen toteutusmekanismi ja/tai erillinen ja yksilöitävissä oleva määrärahaosuus työohjelmassa. Mukautuksia, kuten muutoksia jo olemassa olevan toimen nimeen, vuotuisia määrärahamukautuksia, muutoksia aikatauluun tai keston, myöntämisperusteiden tai -ehtojen teknisiä päivityksiä, maantieteellisiä laajennuksia tai täydentävien täytäntöönpanosääntöjen käyttöönottoa, ei olisi katsottava uusiksi toimiksi, jos tällaiset muutokset eivät muuta jo olemassa olevan toimen yleisiä tavoitteita ja toimintalogiikkaa. Osaamisen ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuuksia olisi pidettävä uutena toimena huolimatta siitä, että ne liittyvät Erasmus+ 2021–2027 -ohjelmaan kuuluvaan eurooppalaiseen toimintapoliittiseen kokeiluhankkeeseen.
- (46 c) Ohjelman joustavuuden säilyttämiseksi unionilla olisi edelleen oltava mahdollisuus ottaa käyttöön uusia toimia, joilla voidaan vastata poikkeuksellisiin olosuhteisiin oikea-aikaisesti, samalla kun varmistetaan oikeusvarmuus ja ohjelman tehokas täytäntöönpano sen tavoitteiden mukaisesti. Näiden toimien käyttöönotto edellyttää komission hyväksymiä erillisiä työohjelmia.

- (46 d) Koska osaamisen ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuuksille on ominaista suuri innovatiivisuus ja niillä on mahdollisesti merkittäviä vaikutuksia ohjelman talousarvioon, komission olisi kehitettävä niitä tiiviissä yhteistyössä ohjelmakomitean kanssa. Komission olisi myös esitettävä osaamisen ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuuksia koskevan arvioinnin tulokset neuvostolle ennen niiden sisällyttämistä yleiseen työohjelmaan. Komission olisi otettava huomioon neuvostossa esitetyt näkemykset.
- (47) Paikallisella, kansallisella ja unionin tasolla olisi varmistettava asianmukainen ja osallistava kontaktitoiminta ja tiedottaminen ohjelmasta tuettavista mahdollisuuksista, ja siinä olisi otettava huomioon ohjelman tärkeimmät kohderyhmät ja tarvittaessa laajasti muitakin kohderyhmiä. Lisäksi komission ja täytäntöönpanoelinten olisi helpotettava hyvien käytäntöjen ja hankkeiden tulosten jakamista ja kerättävä palautetta ohjelmasta.
- (48) Ohjelmassa olisi hyödynnettävä Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman aiempien osallistujien tarjoamaa potentiaalia ja tuettava tähän liittyviä toimia kannustamalla näitä tekemään ohjelmaa tunnetuksi.
- (49) Olisi toteutettava toimenpiteitä ohjelman hallinnoinnin keventämiseksi ja mittakaavaetujen saavuttamiseksi muun muassa [...] yhdistämällä tarvittaessa ohjelman rahoitusosuudet yhteen rahoitusosuussopimukseen kutakin kansallista toimistoa kohden.

- (49 a) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011²⁵ mukaisesti.
- (49 b) Asiaan liittyviä unionin säädöksiä tulkittaessa on asianmukaista, että Euroopan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoistoiminta, jota tuetaan tämän asetuksen nojalla, ja vapaaehtoistoiminta, jota tuetaan edelleen asetuksen (EU) 2021/888 nojalla, katsotaan vastaavaksi kuin eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun puitteissa toteutettava vapaaehtoistoiminta.
- (50) Asetukset (EU) 2021/817²⁶ ja (EU) 2021/888²⁷ olisi kumottava 1 päivästä tammikuuta 2028 alkaen.
- (51) Jotta voidaan taata keskeytyksetön tuki asiaankuuluvalla politiikan alalla ja jotta ohjelman täytäntöönpano voi alkaa vuosien 2028–2034 monivuotisen rahoituskehityksen alusta, tämän asetuksen olisi tultava voimaan ja sen soveltaminen olisi aloitettava 1 päivänä tammikuuta 2028 [...],

---

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²⁶ [...]

²⁷ [...]

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I [...] OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan unionin koulutus-, [...] nuoriso- ja urheilualan toimintaohjelma Erasmus+, jäljempänä 'ohjelma', ja Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukot sekä vahvistetaan ohjelman tavoitteet, sen talousarvio [vuosiksi 2028–2034], unionin rahoituksen muodot ja tällaisen rahoituksen myöntämistä koskevat säännöt. [...]

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

[...]

[...]

- 2 a) 'aikuiskoulutuksella' kaikenlaista aikuisille tarkoitettua virallista koulutusta taikka epävirallista tai arkioppimista;

- 3) 'ruohonjuuritason urheilulla' urheilu- tai liikuntatoimintaa, jota [...] eri-ikäiset ihmiset harrastavat säännöllisesti harrastajatasolla etupäässä paikallisesti terveyden edistämiseksi taikka kasvatuksellisia tai sosiaalisia tarkoituksia varten;
- 4) 'korkeakoululla' oppilaitosta, jossa [...] kansallisen tai tapauksen mukaan alueellisen [...] lainsäädännön tai käytännön mukaisesti voidaan suorittaa [...] tunnustettu tutkinto tai hankkia muu tunnustettu korkea-asteen ammattipätevyys, riippumatta siitä, mitä nimitystä tällaisesta oppilaitoksesta käytetään, tai muuta vastaavaa korkea-asteen oppilaitosta, jonka kansalliset [...] tai alueelliset viranomaiset katsovat voivan osallistua ohjelmaan alueellaan;
- 5) 'korkeakouluopiskelijalla' henkilöä, joka on kirjoilla korkeakoulussa, mukaan lukien lyhyitä tutkintoja, kandidaatin-, maisterin- tai tohtorintutkintoa taikka vastaavia opintoja suorittavat, tai henkilöä, joka on hiljattain [...] valmistunut tällaisesta oppilaitoksesta;
- 6) 'Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukoilla' ohjelmaan assosioitumattomissa kolmansissa maissa toteutettavaa vapaaehtoistoimintaa kriisin jälkeisissä pitkän aikavälin humanitaarisen avun operaatioissa ja kehitysyhteistyöoperaatioissa, joilla pyritään tarjoamaan tarveperusteista apua inhimillisen kärsimyksen ehkäisemiseksi ja lievittämiseksi ja kestävän ihmisarvon säilyttämiseksi kriisitilanteissa, mukaan lukien toimet, joilla vahvistetaan katastrofivalmiutta ja katastrofiriskien vähentämistä ja joihin niveltyvät hätäapu, kunnostustoimet ja kehitysyhteistyö, sekä vahvistamaan haavoittuvassa asemassa olevien tai katastrofista kärsivien yhteisöjen selviytymiskykyä ja valmiuksia toimia kriisitilanteissa ja toipua niistä;

- 7) 'arkioppimisella' arkipäivän toimista ja kokemuksista oppimista, joka ei ole tavoitteiden, ajankäytön tai oppimisen tuen osalta organisoitua eikä jäseneltyä ja joka ei välttämättä ole oppijan näkökulmasta tietoisesti tavoiteltua;
- 8) 'yhteisellä koulutusohjelmalla' [...] yhdistettyä opinto-ohjelmaa, jota kahden tai useamman maan eri korkeakoulut koordinoivat ja tarjoavat yhdessä ja joka johtaa [...] kaksoistutkinnon, usean tutkinnon yhdistelmän tai yhteistutkinnon myöntämiseen;
- 9) 'elinikäisellä oppimisella' kaikissa muodoissa, oli se sitten virallista koulutusta, epävirallista oppimista tai arkioppimista, ja kaikissa elämänvaiheissa tapahtuvaa oppimista, jonka tuloksena voidaan kehittää tai päivittää tietoja, taitoja, osaamista ja asenteita esimerkiksi suorittamalla pieniä osaamiskokonaisuuksia taikka osallistamalla yhteiskunnan toimintaan henkilökohtaisesta, kansalaisuuteen tai kulttuuriin liittyvästä, sosiaalisesta tai työhön liittyvästä näkökulmasta, neuvonta- ja ohjauspalvelut mukaan luettuina; siihen kuuluvat varhaiskasvatus, yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, korkeakoulutus, [...] aikuiskoulutus, nuorisotyö, urheilu ja muut oppimispuitteet virallisen koulutuksen ulkopuolella, ja se edistää tyypillisesti monialaista yhteistyötä ja joustavia oppimispolkuja;

- 10) 'oppimiseen liittyvällä liikkuvuudella' johonkin maahan oman asuinmaan ulkopuolelle siirtymistä, jonka tarkoituksena on opiskelu, harjoittelu, opettaminen taikka epävirallinen tai arkioppiminen; siihen voi sisältyä virtuaalisia osatekijöitä;
- 10 a) 'oikeussubjektilla' luonnollista henkilöä taikka kansallisen oikeuden, unionin oikeuden tai kansainvälisen oikeuden perusteella muodostettua ja tunnustettua oikeushenkilöä, jolla on oikeushenkilöllisyys ja joka voi omissa nimissään käyttää oikeuksia ja jolle voidaan asettaa velvoitteita, tai asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 200 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua yhteisöä, joka ei ole oikeushenkilö;
- 10 b) 'kansallisella toimistolla' tämän asetuksen mukaisesti nimettyä elintä, joka vastaa ohjelman täytäntöönpanosta kansallisella tasolla jossakin jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa kolmannessa maassa;
- 10 c) 'kansallisella viranomaisella' tämän asetuksen mukaisesti nimettyä julkista elintä, joka vastaa ohjelman hallinnoinnin seurannasta ja valvonnasta kansallisella tasolla jossakin jäsenvaltiossa tai ohjelmaan assosioituneessa kolmannessa maassa;
- 11) 'epävirallisella oppimisella' oppimista, joka tapahtuu virallisen koulutuksen ulkopuolella ja oppimistavoitteiden ja oppimiseen käytettävän ajan osalta suunnitellun toiminnan avulla ja johon sisältyy jonkin tyyppistä oppimisen tukea;
- 12) 'henkilöillä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia', henkilöitä, joiden voisi olla hankalaa hyödyntää tehokkaasti ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia taloudellisista, sosiaalisista, kulttuuriin liittyvistä, maantieteellisistä tai terveyteen liittyvistä syistä, maahanmuuttajataustansa vuoksi tai esimerkiksi vammaan tai oppimisvaikeuksiin liittyvistä syistä taikka muista syistä, mukaan lukien syyt, jotka saattaisivat olla [...] perusoikeuskirjan 21 artiklassa tarkoitettua syrjintää;

- 13) 'oppilaalla' henkilöä, joka on oppimista varten kirjoilla yleissivistävää koulutusta antavassa oppilaitoksessa millä tahansa tasolla varhaiskasvatuksesta toisen asteen koulutukseen, tai henkilöä, joka saa koulutusta koulujärjestelmän ulkopuolella ja jonka toimivaltaiset viranomaiset katsovat voivan osallistua oppilaana ohjelmaan alueellaan;
- 14) 'henkilöstöllä' henkilöitä, jotka ammatinsa puolesta tai vapaaehtoisesti ovat mukana minkä tahansa tason koulutuksessa taikka epävirallisessa tai arkioppimisessa [...]; näitä ovat akateeminen henkilöstö, opettajat, kouluttajat, koulujen johtajat, nuorisotyöntekijät, urheiluhenkilöstö, varhaiskasvatushenkilöstö, muu kuin opetushenkilöstö sekä muut oppimisen edistämiseen säännöllisesti osallistuvat toimijat;
- 14 a) 'urheiluhenkilöstöllä' henkilöitä, jotka joko palkattuina tai vapaaehtoistoiminnan kautta osallistuvat urheilujoukkueen tai yksittäisten urheilijoiden ohjaukseen, valmennukseen ja hallinnointityöhön;
- 15) 'kolmannella maalla' maata, joka ei ole [...] [...] jäsenvaltio;
- 15 a) 'uudella toimella' toimea, joka otetaan käyttöön ensimmäistä kertaa ja jota ei ole aiemmin toteutettu tämän asetuksen mukaisella työohjelmalla tai joka otetaan käyttöön tämän ohjelman ensimmäisenä täytäntöönpanovuonna ja jota ei ole aiemmin toteutettu asetuksen (EU) 2021/817 tai (EU) 2021/888 mukaisella työohjelmalla;
- 15 b) 'virtuaalisella yhteistyöllä' yhteistyömuotoja, joissa käytetään digitaalisia välineitä ja digitaalitekniologiaa helpottamassa ja tukemassa asiaankuuluvia ohjelman toimia;

- 16) 'ammattiin opiskelevalla' henkilöä, joka suorittaa toisen asteen ammatillisen perus- tai jatkokoulutuksen ohjelmaa taikka vastaavaa toisen asteen jälkeistä koulutusohjelmaa, tai henkilöä, joka on hiljattain suorittanut tällaisen ohjelman loppututkinnon tai saanut siihen perustuvan pätevyyden;
- 16 a) 'nuorisoaloitteella' virallisen koulutuksen ulkopuolista toimintaa, jonka epäviralliset nuorten ryhmät, nuorisojärjestöt tai muut asiaankuuluvat sidosryhmät järjestävät ja jolle on ominaista epävirallinen tai arkioppiminen;
- 17) 'Euroopan solidaarisuusjoukkojen puitteissa toteutettavilla vapaaehtoistoimilla' palkatonta toimintaa, [...] jossa on vahva oppimiskomponentti ja jolla edistetään yhteistä etua, jonka kesto on rajattu ja joka ei korvaa tai vastaa harjoittelua tai työsuhdetta;
- 18) 'nuorilla', kun on kyse nuorisoalan toiminnasta, 13–30-vuotiaita henkilöitä;
- 19) 'nuorisotyöntekijällä' henkilöä, joka joko ammatinsa puolesta tai vapaaehtoisesti on mukana epävirallisessa oppimisessa ja tukee nuorten henkilökohtaista sosiaalipedagogista ja ammatillista kehitystä sekä osaamisen kehittämistä; näihin kuuluvat myös henkilöt, jotka suunnittelevat, ohjaavat, koordinoivat ja toteuttavat toimintaa nuorisoalalla;
- 20) 'Eurooppalaiset yliopistot -alliansseilla' sellaisten eurooppalaisten korkeakoulujen joukkoa, jotka ovat aloittaneet ylikansallisen pitkän aikavälin rakenteellisen yhteistyön, joka vahvistetaan yhteisessä tehtävämäärityksessä, ja jotka tarjoavat yhteistä koulutustarjontaa tavoitteenaan laadukas koulutus, tietämyksen siirto, laaja liikkuvuus, tarvittaessa tutkimus ja innovointi sekä yhteiskunnan palveleminen.

Ohjelman tavoitteet

1. Ohjelman yleisenä tavoitteena on [...] edistää [...] laadukasta elinikäistä oppimista, jotta kaikki voivat kartuttaa elämässä ja työssä tarvittavia taitoja ja osaamista, ja samalla edistää unionin arvoja, osallistumista demokraattiseen elämään ja yhteiskunnalliseen toimintaan, solidaarisuutta, sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia [...] unionissa ja sen ulkopuolella ja näin parantaa Euroopan selviytymiskykyä, kestävyyttä, kilpailukykyä ja yhtenäisyyttä. Ohjelma on keskeinen apuväline [...] eurooppalaisen koulutusalueen kehittämiseksi pidemmälle, [...] ja sillä tuetaan eurooppalaisen strategisen koulutusyhteistyön toteuttamista, mukaan lukien sen alakohtaiset toimintaohjelmat, ja osaamisunionin rakentamista.

Ohjelmalla [...] pyritään edistämään nuorisopoliittista yhteistyötä [...]. Tavoitteena on luoda osallistavampi, yhtenäisempi ja vakaampi Eurooppa lisäämällä nuorten vaikutusmahdollisuuksia, tukemalla laadukasta nuorisotyötä, vahvistamalla yhteisöllisiä siteitä ja kannustamalla aktiiviseen kansalaisuuteen ja solidaarisuuteen, joka toteutuu merkityksellisen osallistumisen ja yhteistyön kautta, sekä tukea EU:n nuorisostrategian täytäntöönpanoa. [...] Investoimalla nuoriin [...] ja vapaaehtoistoimintaan [...] ohjelmalla pyritään rakentamaan vahvempia ja verkottuneempia yhteiskuntia, kannustamaan kansalaisvaikuttamiseen ja demokraattiseen osallistumiseen sekä lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta [...].

Ohjelmalla pyritään kehittämään edelleen urheilun eurooppalaista ulottuvuutta. Urheilulla on keskeinen rooli sosiaalisen osallisuuden, terveyden, koulutuksen ja yhteisöllisen kehityksen edistäjänä. Urheilua tukemalla ohjelmalla pyritään edistämään demokraattisia yhteiskuntia ja sosiaalisia yhteyksiä kaikilla tasoilla sekä edistämään yhteisiä eurooppalaisia arvoja, solidaarisuutta ja vapaaehtoistoimintaa yhteistyön ja käytäntöjen vaihdon kautta.

2. Ohjelman erityistavoitteina on

- a) tukea oppimiseen liittyvää yksilöiden ja ryhmien liikkuvuutta ja edistää yhteistyötä, laatua, osallisuutta ja tasa-arvoa, luovuutta ja innovointia koulutus-, nuoriso- ja urheilualan organisaatioiden ja näiden alojen politiikan tasolla;

- a) tukea [...] tietämyksen, taitojen ja osaamisen kartuttamista virallisessa koulutuksessa ja epävirallisessa ja arkioppimisessa ottaen huomioon niiden merkityksen [...] ennen kaikkea henkilön henkilökohtaisen kasvun ja ammatillisen kehityksen sekä työmarkkinoiden kannalta sekä sen, miten ne edistävät [...] unionin sosiaalista yhteenkuuluvuutta, kestävyyttä ja [...] kilpailukykyä;

- b) vahvistaa eurooppalaista identiteettiä, yhteisiä arvoja ja aktiivista kansalaisuutta ja lisätä solidaarisuutta ja aktiivista osallistumista yhteiskunnalliseen toimintaan ja demokratiaan, jotta saataisiin aikaan myönteisiä yhteiskunnallisia vaikutuksia ja [...] varmistettaisiin selviytymiskyky ja kyky [...] varautua erilaisiin riskeihin, ennakoita ja ehkäistä niitä ja reagoida niihin;

- [...]

- d) kannustaa nuoria hankkimaan ja kehittämään ammatillista osaamistaan ja henkilökohtaisia taitojaan, osallistumaan aktiivisesti yhteiskunnalliseen toimintaan ja demokratiaan ja ottamaan Euroopan yhdentymishanke omakseen sekä antaa heille mahdollisuudet siihen;

- [...]

- f) tarjota nuorille helposti saatavilla olevia ja korkealaatuisia mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoistoimintaan, solidaarisuustoimintaan ja humanitaariseen toimintaan, joilla saadaan aikaan myönteisiä yhteiskunnallisia muutoksia unionissa ja sen ulkopuolella [...], ja samalla mahdollisuuksia kartuttaa osaamistaan ja saada sille asianmukainen validointi, sekä helpottaa heidän pysyvää sitoutumistaan aktiiviseen kansalaisuuteen;
- g) edistää urheilun eurooppalaisen mallin keskeisiä osatekijöitä investoimalla ruohonjuuritason urheiluun, erityisesti vapaaehtoistoimintaan, varmistamalla saavutettavuus, edistämällä osallistumista ja solidaarisuutta, vaalimalla rehellisyyttä, tukemalla hyvää hallintotapaa ja vahvistamalla urheilun sosiaalista, kasvatuksellista ja yhteisöllistä roolia toimilla, joilla panostetaan oikeudenmukaisen, osallistavan ja kestäväen urheilujärjestelmän rakentamiseen kaikkialle Eurooppaan [...];
- h) edistää huippuosaamista ja rajatylittävää yhteistyötä ja siten lisätä Euroopan houkuttelevuutta ja kilpailukykyä maailmanlaajuisesti kaikilla koulutus-, nuoriso- ja urheilualoilla;
- i) tukea politiikan kehittämistä, myös osaamisen ja pätevyyksien läpinäkyvyyden ja tunnustamisen osalta, jotta saadaan vauhditettua järjestelmätason uudistuksia ja nykyaikaistamista kaikilla koulutus-, nuoriso- ja urheilualoilla niin, että järjestelmistä tulee tehokkaampia, selviytymiskykyisempiä ja osallistavampia.

3. Ohjelman tavoitteisiin pyritään koulutus-, nuoriso- ja urheilualoilla seuraavien pilarien puitteissa, joihin liittyvä toiminta on luonteeltaan pääosin joko ohjelmamaiden välistä tai kansainvälistä:

- a) [...]oppimismahdollisuudet kaikille;
- b) [...]tuki valmiuksien kehittämiseen.

[...] II OSASTO

TOIMINTA-ALA

[...] I LUKU

OPPIMISMAHDOLLISUUDET KAIKILLE

1 JAKSO

OPPIMISEEN LIITTYVÄ LIKKUVUUS JA VAPAAEHTOISTOIMINTA

4 artikla

[...] Koulutus

1. Koulutusalalla ohjelmasta tuetaan seuraavia:
  - a) korkeakouluopiskelijoiden ja -henkilöstön oppimiseen liittyvä liikkuvuus;
  - b) ammattiin opiskelevien ja ammatillisen koulutuksen henkilöstön oppimiseen liittyvä liikkuvuus;
  - c) yleissivistävän koulutuksen oppilaiden ja henkilöstön, mukaan lukien varhaiskasvatuksen henkilöstö, oppimiseen liittyvä liikkuvuus;
  - d) [...] aikuiskoulutuksen oppijoiden ja henkilöstön oppimiseen liittyvä liikkuvuus [...].

[...]

[...]

4. [...] Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin toimiin voi liittyä seuraavia:
- a) tuki opetukseen ja oppimiseen, joiden aiheena on [...] unioni, mukaan lukien Euroopan yhdentyminen, arvot ja kansalaisuus;
  - b) esimerkiksi kielivalmennus, valmistelevat vierailut, koulutus ja virtuaalinen oppiminen, yhteistyö ja muut vastaavat toimenpiteet.

4 a artikla

Nuoriso

1. Nuorisoalalla ohjelmasta tuetaan seuraavia:
- a) nuorten oppimiseen liittyvä liikkuvuus, mukaan lukien nuorisovaihdot, DiscoverEU ja nuorisotyöntekijöiden oppimiseen liittyvä liikkuvuus;
  - b) nuorisoaloitteet, joilla tuetaan nuorten osallistumista ja solidaarisuustoimia;
  - c) Euroopan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoistoiminta, mukaan lukien Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukkojen toiminta.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin toimiin voi liittyä seuraavia:
- a) tuki opetukseen ja oppimiseen, joiden aiheena on Euroopan unioni, mukaan lukien Euroopan yhdentyminen, arvot ja kansalaisuus;
  - b) esimerkiksi kielivalmennus, valmistelevat vierailut, koulutus ja virtuaalinen oppiminen, yhteistyö ja muut vastaavat toimenpiteet.

4 b artikla

Urheilu

1. Urheilualalla ohjelmasta tuetaan ruohonjuuritason urheilun alalla toimivien henkilöiden, urheiluhenkilöstö mukaan luettuna, oppimiseen liittyvää liikkuvuutta.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin toimiin voi liittyä seuraavia:
  - a) tuki opetukseen ja oppimiseen, joiden aiheena on Euroopan unioni, mukaan lukien Euroopan yhdentyminen, arvot ja kansalaisuus;
  - b) esimerkiksi kielivalmennus, valmistelevat vierailut, koulutus ja virtuaalinen oppiminen, yhteistyö ja muut vastaavat toimenpiteet.

2 JAKSO

OSAAMISEN JA HUIPPUOSAAMISEN KEHITTÄMINEN

5 artikla

Osaamisen ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuudet koulutusosalalla

Koulutusosalalla ohjelmasta tuetaan seuraavia:

- a) osaamisen ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuudet [...] yhteisissä koulutusohjelmissa tai muissa ohjelmissa, joissa on ohjelmamaiden välinen ulottuvuus;
- b) Erasmus Mundus -apurahat;
- c) Jean Monnet -toiminnot korkeakoulutuksen alalla;

- d) [...] tuki seuraaville Jean Monnet -laitoksille, joiden päämääränä on Euroopan edun edistäminen: Firenzen yliopistollinen Eurooppa-instituutti, mukaan lukien sen eurooppalaisen ylikansallisen hallinnon laitos; College of Europe (Bruggen, mukaan lukien sen Tiranan sivupiste, ja Natolinin laitokset); julkisen hallinnon Eurooppa-instituutti, Maastricht; Eurooppaoikeuden akatemia, Trier; Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, Odense; sekä Eurooppa-koulutuksen kansainvälinen keskus, Nizza.

[...] 2 LUKU

TUKI VALMIUKSIEN KEHITTÄMISEEN

6 artikla

Organisaatioiden ja oppilaitosten välinen yhteistyö

1. Koulutuslalla [...] ohjelmasta tuetaan seuraavia:
  - a) [...] kumppanuushankkeet yhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa varten, mukaan lukien pienimuotoiset kumppanuushankkeet, joilla edistetään laajempaa ja osallistavampaa osallistumista ohjelmaan;
  - b) [...] huipputaamiseen tähtäävät kumppanuudet ja innovaatiokumppanuudet [...], kuten Eurooppalaiset yliopistot -allianssit, ammatillisen koulutuksen huippuyksiköt, European Teacher Academies -toiminnot, Eurooppalaiset koulut -allianssit [...] ja yhteiset koulutusohjelmat [...].

2. Nuorisolalla ohjelmasta tuetaan seuraavia:
  - a) kumppanuushankkeet yhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa varten, mukaan lukien pienimuotoiset kumppanuushankkeet, joilla edistetään laajempaa ja osallistavampaa osallistumista ohjelmaan;
  - b) huipputaamiseen tähtäävät kumppanuudet ja innovaatiokumppanuudet, kuten European Youth Together -toiminto.

3. Urheilualalla ohjelmasta tuetaan seuraavia:
  - a) kumppanuushankkeet yhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa varten, mukaan lukien pienimuotoiset kumppanuushankkeet, joilla edistetään laajempaa ja osallistavampaa osallistumista ohjelmaan;
  - b) huipputaamiseen tähtäävät kumppanuudet ja innovaatiokumppanuudet, kuten urheilualan yhteistyöhankkeet.

Tuki toimintapolitiikan kehittämiseen

Ohjelmasta [...] tuetaan koulutus-, nuoriso- ja urheilualalla seuraavia:

- a) [...] unionin toimintapoliittisten ohjelmien kokeilu, valmistelu ja täytäntöönpano, myös sidosryhmien kanssa käytävän toimintapoliittisen vuoropuhelun ja muiden välineiden [...] ³⁰ avulla; näitä ovat erityisesti
- i) koulutuksen osalta: eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF) [...], ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalainen viitekehys (EQAVET) [...], Euroopan korkeakoulutuksen laadunvarmistusrekisteri (EQAR)[...], ENIC-verkosto (kansallisten akateemisen liikkuvuuden ja tutkintojen tunnustamisen tiedotuskeskusten eurooppalainen verkosto) ja NARIC-verkosto (Euroopan unionin tutkintotodistusten akateemisen tunnustamisen kansalliset tiedotuskeskukset), Euroguidance-verkko, yhteiset puitteet ja välineet parempien palvelujen tarjoamiseksi taitojen ja tutkintojen alalla (Europassi), Eurydice-verkosto, aikuiskoulutuksen kansalliset koordinaattorit, verkkoalustojen keskustukipalvelut ja kansalliset tukipalvelut, kuten aikuiskoulutuksen eurooppalainen foorumi (EPALE) ja eTwinning, eurooppalainen korkeakoulutusalue (EHEA), mukaan lukien Bolognan seurantaryhmä, ja tutkinnon suorittaneiden seurannan kansalliset yhteyspisteet [...];
- ii) nuorison osalta: nuorisoasioiden wikisivusto, Eurodesk-verkosto, Euroopan nuorisofoorumi, Youthpass, EU:n nuorisodialogia toteuttavat kansalliset työryhmät; ja
- iii) urheilun osalta: Euroopan urheiluviikkoa kansallisella tasolla toteuttavat kansalliset koordinointielimet;

---

³⁰ [...]

- b) ohjelman täytäntöönpano sekä synergiat muiden unionin toimintapolitiikkojen ja ohjelmien, verkkoalustojen, virtuaalisen yhteistyön välineiden, resurssikeskusten ja oppimiseen liittyvää liikkuvuutta helpottavien välineiden kanssa ja niiden tukeminen, mukaan lukien koulutus-, verkottumis- ja yhteistyötoiminta;
- c) tulosten levittäminen ja viestintä.

[...] III OSASTO

OSALLISUUS JA MONIMUOTOISUUS

8 artikla

Osallisuutta ja monimuotoisuutta edistävät tukitoimenpiteet

1. Pannessaan tätä asetusta täytäntöön komission, jäsenvaltioiden ja ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden on varmistettava osallistavuus kaikessa toiminnassa.
2. Komission, jäsenvaltioiden ja ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden on toteutettava [...] asianmukaisia toimenpiteitä osallisuuden, monimuotoisuuden ja oikeudenmukaisuuden, solidaarisuuden ja yhtäläisten mahdollisuuksien, mukaan lukien sukupuolten tasa-arvo ja syrjimättömyys, edistämiseksi varmistaakseen erityisesti sen, että henkilöt, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, voivat osallistua ohjelmaan.
3. Komissio tukee kaikkien mahdollisuuksia osallistua ohjelmaan varhaisesta iästä alkaen ja sosioekonomisesta taustasta riippumatta. Tätä varten komissio varmistaa, että käytössä on toimenpiteitä, joilla helpotetaan niiden henkilöiden osallistumista, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, mukaan lukien tarvittaessa rahoitustukimekanismit ja ennakkorahoitus.
4. Komissio voi mukauttaa tai valtuuttaa [...] kansalliset toimistot mukauttamaan puolueettomin perustein rahoitustukimekanismeja niin, että henkilöillä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, on paremmat osallistumismahdollisuudet.
5. Kustannukset, joita aiheutuu henkilöiden, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, osallistumista helpottavista tai tukevista toimenpiteistä, eivät saa olla ohjelmaan esitetyn hakemuksen hylkäämisen perusteena.

6. [...] Kansallisten toimistojen on laadittava tai tarvittaessa saatettava ajan tasalle [...] osallisuutta ja monimuotoisuutta koskevat toimintasuunnitelmat [...] kiinnittäen erityistä huomiota ohjelmaan osallistumiseen liittyviin kansallisiin erityishaasteisiin. [...] Osallisuus- ja monimuotoisuussuunnitelmat ovat erottamaton osa 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja kansallisten toimistojen suunnitteluasiakirjoja.
7. Komissio seuraa säännöllisesti osallisuutta ja monimuotoisuutta koskevien toimenpiteiden toteuttamista, [...] osallisuus- ja monimuotoisuussuunnitelmat mukaan lukien.

[...] IV OSASTO

RAHOITUSSÄÄNNÖKSET

[9 artikla

Talousarvio

1. Ohjelman täytäntöönpanoon varatut ohjeelliset rahoituspuitteet vuosiksi 2028–2034 ovat 40 827 000 000 euroa käypinä hintoina.
2. Tämän artiklan 1 kohdassa vahvistettujen määrien lisäksi asetetaan ohjelman kansainvälisen ulottuvuuden edistämistä varten käyttöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) [XXX]* [Globaali Eurooppa] nojalla lisärahoitusosuus, jolla tuetaan tämän asetuksen mukaisesti toteutettavia ja hallinnoitavia toimia. Kyseinen rahoitusosuus on asetuksen (EU) XXX [Globaali Eurooppa] nojalla laaditun yhtenäisen ohjelma-asiakirjan mukainen.

3. Unionin talousarvioon voidaan tarvittavien kulujen kattamiseksi sisällyttää määrärahoja myös vuoden 2034 jälkeen, jotta voidaan hallinnoida toimia, joita ei ole saatu päätökseen ohjelman loppuun mennessä.
4. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja rahoituspuitteita ja 10 artiklassa tarkoitettuja lisäresursseja voidaan käyttää myös ohjelman täytäntöönpanoa koskevaan tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimiin, yksittäisiin ja yhteisiin tietotekniikkajärjestelmiin ja -alustoihin, tiedotus- ja viestintätoimiin, mukaan lukien unionin poliittisia painopisteitä käsittelevään yhteisötiedotukseen, sekä kaikkiin muihin tekniseen ja hallinnolliseen apuun tai henkilöstöön liittyviin menoihin, joita komissiolle aiheutuu ohjelman hallinnoinnista.]

10 artikla

Lisäresurssit

1. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet, elimet ja virastot, kolmannet maat, kansainväliset järjestöt, kansainväliset rahoituslaitokset tai muut kolmannet osapuolet voivat myöntää täydentäviä rahoitusosuuksia tai muita kuin rahallisia panoksia ohjelmaan. Lisärahoitusosuudet ovat asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 2 kohdan a, d [...] tai e alakohdassa tai 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.
2. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä asettaa ohjelman käyttöön. Komissio käyttää kyseisiä varoja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti suoraan tai c alakohdan mukaisesti välillisesti. Niillä täydennetään tämän asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua määrää. Kyseiset varat on käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi. Jos komissio ei ole tehnyt ohjelman käyttöön tällä tavoin asetettujen lisämäärien osalta oikeudellista sitoumusta suoran tai välillisen hallinnoinnin puitteissa, vastaavat sitomattomat määrät voidaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä siirtää takaisin yhteen tai useampaan rahoituslähteenä olevaan ohjelmaan tai niiden seuraajaan.

Vaihtoehtoinen, yhdistetty ja kumulatiivinen rahoitus

1. Ohjelma pannaan täytäntöön synergiassa muiden unionin ohjelmien kanssa. Toimi, joka on saanut unionin rahoitusta jostakin toisesta ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös tästä ohjelmasta. Tällöin kustakin unionin ohjelmasta myönnettyyn rahoitusosuuteen sovelletaan asianomaisen ohjelman sääntöjä tai vaihtoehtoisesti voidaan soveltaa samoja sääntöjä kaikkiin rahoitusosuuksiin, jolloin voidaan tehdä vain yksi oikeudellinen sitoumus. Jos unionin rahoitusosuus perustuu avustuskelpoisiin kustannuksiin, unionin talousarviosta myönnettävä kumulatiivinen tuki ei saa ylittää toimen avustuskelpoisia kokonaiskustannuksia, ja se voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskevissa asiakirjoissa vahvistetulla tavalla.
2. Ohjelman mukaiset ratkaisu- ja myöntämismenettelyt voidaan toteuttaa suoraan tai välillisesti hallinnoiden yhdessä jäsenvaltioiden, unionin toimielinten, elinten ja virastojen, kolmansien maiden, kansainvälisten järjestöjen, kansainvälisten rahoituslaitosten tai muiden kolmansien osapuolten, jäljempänä 'yhteiseen ratkaisu- tai myöntämismenettelyyn osallistuvat kumppanit', kanssa edellyttäen, että varmistetaan unionin taloudellisten etujen suojaaminen. Tällaisiin menettelyihin sovelletaan samoja sääntöjä, ja niiden pohjalta tehdään samanlaiset oikeudelliset sitoumukset. Yhteiseen ratkaisu- tai myöntämismenettelyyn osallistuvat kumppanit voivat tätä varten asettaa varoja ohjelman käyttöön tämän asetuksen 10 artiklan mukaisesti, tai kumppaneille voidaan tarvittaessa antaa tehtäväksi ratkaisu- tai myöntämismenettelyyn toteuttaminen asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti. Yhteisissä ratkaisu- tai myöntämismenettelyissä yhteiseen ratkaisu- tai myöntämismenettelyyn osallistuvien kumppanien edustajat voivat olla myös asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 153 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun arviointikomitean jäseniä.

Unionin rahoituksen toteutus ja muodot

1. Ohjelman toteutuksessa käytetään asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti joko suoraan hallinnointia tai välillistä hallinnointia kyseisen asetuksen 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettujen yhteisöjen kanssa.
2. Jäsenvaltiossa välillisen hallinnoinnin kautta täytäntöön pantavat varat jaetaan seuraavien tekijöiden perusteella:
  - a) asianomaisen jäsenvaltion väestö ja elinkustannukset;
  - b) jäsenvaltioiden pääkaupunkien välinen etäisyys;
  - c) tuloksellisuus laskettuna tuoreimpien saatavilla olevien tietojen perusteella.
3. Komissio määrittelee kyseiset kriteerit ja niiden perustana olevat laskukaavat tarkemmin 15 artiklassa tarkoitetuissa työohjelmissa. Kyseisissä laskentatavoissa pyritään välttämään sitä, että jäsenvaltioille myönnettyissä vuotuisissa määrärahoissa tapahtuisi kahden eri vuoden välillä merkittäviä vähennyksiä ja että myönnettyjen määrärahojen tasot olisivat liian epätasaiset.
4. Unionin rahoitusta voidaan myöntää missä tahansa asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisessa muodossa, erityisesti avustuksina, palkintoina, hankintoina ja muina kuin rahallisina lahjoituksina.

5. Kun unionin rahoitusta myönnetään avustuksina, käytetään kustannuksiin perustumatonta rahoitusta tai tarvittaessa yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti. Rahoitusta voidaan myöntää todellisten avustuskelpoisten kustannusten korvaamiseen ainoastaan siinä tapauksessa, että toimen tavoitteita ei voida saavuttaa muulla tavoin.
6. Sovellettaessa asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 153 artiklan 3 kohtaa arviointikomitea voi koostua riippumattomista ulkopuolisista asiantuntijoista joko osittain tai kokonaan.
7. Sellaisilla julkisyhteisöillä sekä koulutus-, nuoriso- ja urheilualojen oppilaitoksilla ja organisaatioilla, jotka ovat kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana saaneet yli 50 prosenttia vuosituloistaan muista julkisista lähteistä kuin unionin avustuksista, katsotaan olevan riittävät taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet tämän ohjelman mukaisten toimintojen toteuttamiseksi. Niiltä ei saa vaatia muita asiakirjoja kyseisten valmiuksien osoittamiseksi.

[...] V OSASTO

OHJELMAAN OSALLISTUMINEN

13 artikla

Ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat

1. Ohjelma voidaan avata seuraavien kolmansien maiden täydelle tai osittaiselle assosioitumiselle ohjelmaan noudattaen 3 artiklassa vahvistettuja tavoitteita [...], joita sovelletaan seuraaviin:
  - a) Euroopan vapaakauppaliiton jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä, Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti, sekä Euroopan pienvaltiot (Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikaanivaltio) asianomaisissa sopimuksissa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
  - b) unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat niitä koskevissa puitesopimuksissa, pöytäkirjoissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja yleisten ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;

- c) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat niitä koskevissa puitesopimuksissa, pöytäkirjoissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja yleisten ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;
- d) muut kolmannet maat kunkin kolmannen maan osallistumisesta johonkin unionin ohjelmaan tehdyssä erityisessä kansainvälisessä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa ohjelmaan osallistumista koskevissa [...] sopimuksissa

- a) varmistetaan oikeudenmukainen tasapaino ohjelmaan [...] assosioituneen kolmannen maan maksamien rahoitusosuuksien ja sen saamien etuuksien välillä;
- b) vahvistetaan [...] ohjelmaan assosioitumisen edellytykset, mukaan lukien laskelma ohjelmaan liittyvistä maksuosuuksista, jotka muodostuvat toiminnallisesta rahoitusosuudesta ja [...] osallistumismaksusta, sekä sen yleisistä hallintokustannuksista;
- c) ei siirretä ohjelmaa koskevaa päätösvaltaa kolmannelle maalle;
- d) taataan unionin oikeus varmistaa varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudelliset etunsa;
- e) varmistetaan tarvittaessa turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvien unionin etujen suojaaminen.

3. Tämän artiklan 2 kohdan d alakohtaa sovellettaessa kolmannen maan on myönnettävä asetuksissa (EU, Euratom) 2024/2509 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 edellytetyt tarvittavat oikeudet ja pääsyvaltuudet ja varmistettava, että [...] päätökset, joissa määrätään maksuvelvollisuus [...] muulle kuin valtiolle SEUT 299 artiklassa tarkoitettulla tavalla, sekä Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiot ja määräykset ovat täytäntöönpanokelpoisia.

4. Osittaista assosioitumista ohjelmaan ei olisi harkittava sellaisten kolmansien maiden kohdalla, jotka ovat osallistuneet johonkin edeltävään ohjelmaan asetuksen (EU) 2021/817, (EU) 2021/888, (EU) N:o 1288/2013 tai (EU) 2018/1475 mukaisesti ja joihin on perustettu kansallinen toimisto jollakin asiaankuuluvalla ohjelmakaudella.

Osittainen assosioituminen ohjelmaan edellyttää seuraavaa:

- a) edellä 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen kolmansien maiden osalta sopimuksilla pyritään lähtökohtaisesti liittymässä olevien maiden, ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden täyteen assosioitumiseen. Sopimuksissa voidaan määrätä osittaisesta assosioitumisesta vain välivaiheena niiden kolmansien maiden osalta, jotka eivät ole vielä operatiivisesti valmiita täyteen assosioitumiseen;
- b) edellä 1 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettujen sellaisten kolmansien maiden osalta, joille täysi assosioituminen ei ole tulevaisuudessakaan vaihtoehto, sopimuksilla voidaan pyrkiä osittaiseen assosioitumiseen edellyttäen, että tällainen osittainen assosioituminen on unionin edun mukaista;
- c) ohjelmaan osittain assosioituvat maat kunnioittavat unionin arvoja;
- d) sopimuksissa käytetään osittaiseen ohjelmaan assosioitumiseen yhtä mallia, joka on sama kaikille 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuille kolmansille maille ja 1 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitetuille kolmansille maille.
5. Komissio antaa vuosittain ohjelmakomitealle tietoa ohjelmaan täysin tai osittain assosioituneina osallistuvien kolmansien maiden rahoitusosuuksista ja niiden jakautumisesta eri toimiin.

14 artikla

Avustuskelpoisuus

1. Tämän asetuksen 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseen myönnettävälle tuelle vahvistetaan avustuskelpoisuusperusteet asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisesti.
2. Suoraan ja välillisesti hallinnoitavissa ratkaisu- ja myöntämismenettelyissä unionin rahoitusta voi saada yksi tai useampi seuraavista oikeussubjekteista:
  - a) johonkin jäsenvaltioon sijoittautunut yhteisö;
  - b) ohjelmaan assosioituneeseen [...] kolmanteen maahan sijoittautunut yhteisö;
  - c) kansainvälinen organisaatio;
  - d) muu yhteisö, joka on sijoittautunut [...] ohjelmaan assosioitumattomaan kolmanteen maahan, jos tällaisen yhteisön rahoittaminen on välttämätöntä toimen toteuttamisen kannalta ja edistää 3 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista.
3. Sen lisäksi, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 168 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään, [...] tämän asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat voivat tarvittaessa osallistua asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 168 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyihin hankintamekanismeihin ja hyötyä niistä. Jäsenvaltioihin sovellettavia sääntöjä sovelletaan soveltuvin osin [...] ohjelmaan assosioituneisiin kolmansiin maihin.

4. Ratkaisu- ja myöntämismenettelyjä, jotka vaikuttavat turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen erityisesti siltä osin kuin on kyse unionin tai sen jäsenvaltioiden strategisista omaisuuseristä ja intresseistä, rajoitetaan asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 136 artiklan mukaisesti.
5. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 110 artiklassa tarkoitettussa työohjelmassa tai ratkaisu- ja myöntämismenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa voidaan täsmentää tässä asetuksessa vahvistettuja avustuskelpoisuusperusteita tai vahvistaa lisää avustuskelpoisuusperusteita tietyille toimille.

14 a artikla

Järjestelyt ohjelmaan osallistumisen helpottamiseksi

Jäsenvaltioiden ja ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden on toteutettava kaikki tarvittavat ja asianmukaiset toimenpiteet poistaakseen ohjelman moitteetonta toimintaa haittaavat oikeudelliset ja hallinnolliset esteet, mahdollisuuksien mukaan myös toimenpiteet, joilla pyritään ratkaisemaan kysymyksiä, jotka aiheuttavat ongelmia viisumien tai oleskelulupien saannissa.

[...] VI OSASTO

OHJELMASUUNNITTELU

15 artikla

Työohjelma

1. Ohjelma pannaan täytäntöön asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 110 artiklassa tarkoitetuilla työohjelmilla.
2. Komissio hyväksyy uudet suoraan hallinnoitavat toimet erillisessä työohjelmassa, jäljempänä 'uutta toimea koskeva työohjelma', niiden sisällyttämiseksi ohjelmaan ensimmäisen kerran. Uutta toimea koskeva työohjelma koskee vain kyseistä toimea, ja se on täysin erillinen työohjelmasta, jolla pannaan täytäntöön ne toimet, jotka eivät ole uusia, jäljempänä 'yleinen työohjelma'. Uusien toimien ehdottamisen on perustuttava seuraaviin kriteereihin:
  - a) yhteensopivuus ohjelman tavoitteiden kanssa;
  - b) yhteensopivuus asiaankuuluviissa neuvoston välineissä vahvistettujen ohjelmaan liittyvien prioriteettien kanssa;
  - c) eurooppalainen lisäarvo;
  - d) talousarviovaikutukset ohjelman muihin toimiin.

3. Kun kyse on 5 artiklan a alakohdassa tarkoitetuista osaamisen ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuuksista, joita toteutetaan ensimmäistä kertaa tämän asetuksen mukaisella työohjelmalla, niitä on niiden hallinnointitavasta riippumatta pidettävä uusina toimina, jotka komissio hyväksyy erillisessä uutta toimea koskevassa työohjelmassa. Komissio laatii osaamisen ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuuksiin liittyvän uutta toimea koskevan työohjelman tiiviissä yhteistyössä ohjelmakomitean kanssa ennen kuin se esittää ohjelmakomitealle ehdotuksen täytäntöönpanosäädökseksi. Ohjelmakomitea osallistuu tällaisen uuden toimen operatiivisen suunnan ja sen täytäntöönpanoa koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen määrittelyyn.
4. Uusien toimien jatkorahoittaminen sen jälkeen, kun ne on ensimmäisen kerran toteutettu uutta toimea koskevalla työohjelmalla, perustuu komission tekemään arviointiin, jossa tarkastellaan muun muassa sitä, missä määrin toimet täyttävät ohjelman tavoitteet ja 2 kohdassa täsmennetyt kriteerit.
5. Toimet, jotka eivät enää ole uusia toimia, toteutetaan yleisellä työohjelmalla.
6. Komissio esittää osaamisen ja huippuosaamisen kehittämismahdollisuuksia käsittelevän 4 kohdassa tarkoitetun arvioinnin tulokset neuvostolle. Komissio ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon neuvostossa esitetyt näkemykset ennen toimen sisällyttämistä yleiseen työohjelmaan.

7. Työohjelmissa esitetään tapauksen mukaan yksityiskohtaisesti
- a) kuhunkin toimeen osoitettu ohjeellinen määrä;
  - b) kullekin alalle osoitettu ohjeellinen määrä;
  - c) varojen jakautuminen jäsenvaltioiden ja ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden välillä toimissa, joita hallinnoi kansallinen toimisto;
  - d) uutta toimea koskevaan työohjelmaan sisällytettävien uusien toimien osalta näyttö 2 kohdassa tarkoitettujen kriteerien täyttymisestä;
  - e) yleiseen työohjelmaan sisällytettävien uusien toimien osalta tulokset arvioinnista, jossa tarkastellaan muun muassa sitä, missä määrin kyseiset uudet toimet täyttävät ohjelman tavoitteet ja 2 kohdassa täsmennetyt kriteerit.
8. Komissio hyväksyy kunkin työohjelman täytäntöönpanosäädöksellä.
Täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 22 a artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.
9. Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy tässä artiklassa tarkoitettua ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tuolloin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.

[...] VII OSASTO

VIESTINTÄ JA TULOSTEN LEVITTÄMINEN

16 artikla

Tiedotus, viestintä ja tulosten levittäminen

1. [...] Kansallisten toimistojen on yhteistyössä komission ja kansallisten viranomaisten kanssa kehitettävä johdonmukainen viestintästrategia kohdeyleisöjen tavoittamiseksi sekä hallinnoimistaan ohjelman toiminnoista tuettujen hankkeiden tulosten levittämiseksi ja hyödyntämiseksi tehokkaasti. [...]
2. [...] Kansalliset toimistot avustavat komissiota sen yleisessä tiedottamisessa, jossa jaetaan tietoa ohjelmasta, mukaan lukien kansallisella ja unionin tasolla hallinnoituja toimia ja toimintoja koskevat tiedot, ja sen tuloksista. Kansallisten toimistojen on tiedotettava asiaankuuluville kohderyhmille omassa maassaan toteutettavista toimista ja toiminnoista.
3. [Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut toimet ja toiminnot on toteutettava noudattaen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) [XXX]* [tuloksellisuusasetus], jossa vahvistetaan talousarvion menojen seuranta ja tuloksellisuutta koskevaa kehystä koskevat säännöt, mukaan lukien kaikkiin unionin ohjelmiin sovellettavat tiedotusta, viestintää ja näkyvyyttä koskevat säännöt, ja erityisesti avustuksensaajien ja toteutuskumppaneiden velvollisuudet.]

[...] VIII OSASTO

HALLINNOINTI- JA TARKASTUSJÄRJESTELMÄ

17 artikla

Välillisen hallinnoinnin järjestelyt kansallisella tasolla

1. Ohjelman täytäntöönpano välillisellä hallinnoinnilla edellyttää asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 157 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti 18 artiklassa säädetyn kansallisen viranomaisen ja 19 artiklassa säädetyn kansallisen toimiston nimeämistä.
2. [...] Kansallinen viranomainen toimii [...] asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan v alakohdassa [...] tarkoitettuna välillisenä hallinnointielimenä kansallisen toimiston seurannan, valvonnan ja tarkastuksen yhteydessä, ja [...] se on pääasiallisesti vastuussa komissiolle [...] kansallisen toimiston toteuttamasta [...] unionin varojen yleisestä hoitamisesta.
3. Kansallinen toimisto toimii asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan v tai vi alakohdassa tarkoitettuna välillisenä hallinnointielimenä ja vastaa kaikista komission kanssa tehdyssä rahoitusosuussopimuksessa täsmennetyistä talousarvion toteuttamistehtävistä.

Kansallinen viranomainen

1. Jäsenvaltioiden ja ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden on nimettävä jokin julkisoikeudellinen elin kansalliseksi viranomaiseksi tämän asetuksen soveltamista varten. Maa voi nimetä useamman kuin yhden kansallisen viranomaisen. Sen on ilmoitettava komissiolle pysyvän edustustonsa tai Euroopan unionissa olevan edustustonsa välityksellä [...] kansalliset viranomaisensa ja [...] henkilöt, joilla on laillinen valtuutus toimia kyseisten kansallisten viranomaisten puolesta.
2. Kansallisen viranomaisen on nimettävä kansallinen toimisto ohjelman keston ajaksi ja ilmoitettava siitä komissiolle. Kansallinen viranomainen ei saa nimetä ministeriötä kansalliseksi toimistoksi [...]. Kansallinen viranomainen voi nimetä useamman kuin yhden kansallisen toimiston. Tapauksissa, joissa kansallisia toimistoja on enemmän kuin yksi, jäsenvaltioiden ja ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden on otettava käyttöön asianmukainen mekanismi ohjelman täytäntöönpanon koordinoimiseksi kansallisella tasolla.
3. Kansallisen viranomaisen on nimettävä 21 artiklassa tarkoitettu riippumaton tarkastuselin.

4. Kansallisen viranomaisen on toimitettava komissiolle asianmukainen ennakoarviointi siitä, että kansallinen toimisto täyttää asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 157 artiklan 1–5 kohdassa säädetty vähimmäisvaatimukset ja kansallisten toimistojen sisäistä valvontaa koskevat unionin vaatimukset ja noudattaa sääntöjä, jotka koskevat ohjelman varojen hallinnointia.

Sovellettaessa ensimmäistä alakohtaa sovelletaan seuraavia järjestelyjä:

- a) asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 157 artiklan 7 kohdan b alakohdan [...] mukaisesti ennakoarviointia ei tehdä komission nimenomaisesti edellyttämistä menettelyistä, mukaan lukien komission omat ja tässä asetuksessa säädetty menettelyt;
- b) muista kuin a alakohdassa säädettyistä menettelyistä kansallisen viranomaisen on tehtävä ennakoarviointi, joka perustuu sen omaan valvontaan ja tarkastuksiin tai riippumattoman tarkastuselimen suorittamaan valvontaan ja tarkastuksiin;
- c) jos ohjelmaa varten nimetty kansallinen toimisto on sama kuin asetusten (EU) 2021/817 ja (EU) 2021/888 mukaisesti nimetty kansallinen toimisto, ennakoarviointi rajataan uusiin vaatimuksiin, jollei ole perusteltua syytä tehdä toisin.
5. Jos komissio hylkää kansallisen toimiston nimeämisen ennakoarviointia koskevan arvionsa perusteella tai jos kansallinen toimisto ei täytä komission asettamia vähimmäisvaatimuksia, kansallisen viranomaisen on varmistettava, että toteutetaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi komission hyväksymällä tavalla, tai nimettävä kansalliseksi toimistoksi jokin toinen elin. Poikkeustapauksissa, kun kansallinen toimisto lopettaa toimintansa tai lakkaa olemasta ja kansallinen viranomainen hoitaa itse talousarvion toteuttamistehtäviä tämän asetuksen ja sen nojalla tehtyjen asiaankuuluvien sopimusten mukaisesti, se vapautetaan ennakoarvioinnista.

6. Kansallisen viranomaisen on osoitettava riittävä [...] yhteisrahoitus kansallisen toimistonsa toimintaa varten sen varmistamiseksi, että ohjelmaa hallinnoidaan sovellettavien unionin sääntöjen mukaisesti.
7. Kansallisen viranomaisen on varmistettava, että kansallisen toimiston hallinnoinnista vastaavien henkilöiden nimitykset ovat perusteltuja toiminnan luonteen vuoksi, että niiden osalta noudatetaan oikeudenmukaisia ja avoimia sääntöjä ja menettelyjä ja että ne eivät aiheuta eturistiriitoja. [...]
8. Kansallisen viranomaisen on seurattava ja valvottava kansalliselle toimistolle osoitettuja talousarvion toteuttamistehtäviä. Sen on tiedotettava komissiolle ja kuultava komissiota hyvissä ajoin ennakolta sellaisista päätöksistä, joilla voi olla merkittävä vaikutus ohjelman hallintointiin ja ohjelman varoihin.
9. Kansallisen viranomaisen on toimitettava komissiolle vuosittain kertomus seuranta- ja valvontatoimistaan ja tarvittaessa selvitys jatkotoimista, joita se on toteuttanut komission tällaisesta kertomuksesta mahdollisesti esittämien huomautusten johdosta.
10. Kansallisen viranomaisen on otettava ja kannettava vastuu niiden unionin varojen moitteettomasta hallinnoinnista, jotka komissio siirtää kansalliselle toimistolle ohjelman puitteissa.

11. Jos kansallisen toimiston todetaan syyllistyneen sääntöjenvastaisuuteen, laiminlyöntiin tai petokseen tai jos kansallisen toimiston toiminnassa havaitaan vakavia puutteita tai sidonnaisuuksia tai se ei ole tavoitteiden mukaista ja tällainen tilanne johtaa siihen, että komissiolla on saatavia kansalliselta toimistolta, kansallisen viranomaisen on maksettava komissiolle tällaiset saatavat takaisin [...].
12. Edellä 11 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa kansallinen viranomainen voi peruuttaa kansallisen toimiston nimityksen joko omasta aloitteestaan tai komission pyynnöstä. Jos kansallinen viranomainen haluaa peruuttaa kansallisen toimiston nimityksen muun perustellun syyn vuoksi, sen on ilmoitettava komissiolle peruutuksesta kohtuullisessa ajassa ennen nimityksen suunniteltua päättymispäivää. Tällaisessa tapauksessa kansallisen viranomaisen ja komission on sovittava virallisesti erityisistä ja kestoaltaan rajoitetuista siirtymätoimenpiteistä.
13. Jos kansallisen toimiston nimitys peruutetaan 12 kohdan mukaisesti, kansallisen viranomaisen on toteutettava tarvittavat toimet kyseisen kansallisen toimiston haltuun annettujen unionin varojen valvomiseksi ja varmistettava kyseisten varojen sekä kaikkien ohjelman hallinnoinnissa tarvittavien asiakirjojen ja hallinnointivälineiden esteetön siirtyminen uudelle kansalliselle toimistolle. Kansallisen viranomaisen on annettava kansalliselle toimistolle, jonka nimitys on peruutettu, tarvittava rahoitustuki, jotta tämä voi jatkaa sopimusvelvoitteidensa täyttämistä ohjelman avustuksensaajiin ja komissioon nähden siihen saakka, kunnes kyseiset velvoitteet siirtyvät uudelle kansalliselle toimistolle. Jos nimityksen peruuttamisen ja komission hyväksymän uuden kansallisen toimiston nimeämisen välillä on siirtymäaika, kansallinen viranomainen on kyseisenä aikana vastuussa kaikista tässä asetuksessa säädetyistä kansallisen toimiston velvoitteista sekä kaikista sen jäljellä olevista sopimusvelvoitteista ohjelman avustuksensaajia ja komissiota kohtaan.

14. Jos kansallinen toimisto lopettaa toimintansa tai lakkaa olemasta eikä uutta kansallista toimistoa nimetä siitä syystä, että kolmas maa vetäytyy ohjelmasta, kansallinen viranomaisen on pääasiallisesti vastuussa kaikista kansallisen toimiston velvoitteista sekä kaikkien jäljellä olevien sopimusvelvoitteiden täyttämistä ja päättämisestä ohjelman avustuksensaajia ja komissiota kohtaan.
15. Kansallisen viranomaisen on komission pyynnöstä nimettävä oppilaitokset tai organisaatiot tai tällaisten oppilaitosten ja organisaatioiden tyypit, jotka voivat osallistua ohjelman tiettyyn toimeen sen alueella.
16. Kansallisen viranomaisen on yhteistyössä komission kanssa osaltaan edistettävä ja helpotettava [...] synergiavaikutusten aikaansaamista ja täydentävyyttä muiden unionin, kansallisten tai alueellisten rahastojen ja ohjelmien kanssa.

[...]

Kansallinen toimisto

1. Kansallisen toimiston on täytettävä seuraavat edellytykset:
  - a) sen on oltava asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan v tai vi alakohdassa [...] tarkoitettu elin, johon sovelletaan asianomaisen jäsenvaltion tai ohjelmaan assosioituneen kolmannen maan lainsäädäntöä;
  - b) sillä on oltava riittävät hallinnolliset valmiudet, henkilöstö ja infrastruktuuri tehtäviensä suorittamiseen tyydyttävällä tavalla, jotta varmistetaan ohjelman tehokas ja tuloksellinen hallinnointi ja unionin varojen moitteeton hoito;
  - c) sillä on oltava toiminnalliset ja oikeudelliset valmiudet soveltaa hallinnollisia sääntöjä, sopimusehtoja ja varainhoitoa koskevia sääntöjä, jotka on vahvistettu unionin tasolla;
  - d) sillä on oltava tarvittava asiantuntemus, jotta se voi tehokkaasti toteuttaa toimia kaikilla niillä ohjelman aloilla, joita varten se saa unionin rahoitusta;
  - e) jos komissio sitä edellyttää, sen on annettava riittävät, mielellään viranomaisen antamat rahoitusvakuudet, jotka vastaavat sen hallinnoitavaksi annettavien unionin varojen tasoa.
2. Kansallisen toimiston on suunniteltava asianmukaisesti tehtävänsä 15 artiklassa tarkoitetussa työohjelmassa ja komission kanssa tehdyissä asiaa koskevissa sopimuksissa esitettyjen asiaankuuluvien toimien toteuttamista sekä 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tiedotusta, viestintää ja tulosten levittämistä varten.

3. Kansallisen toimiston on hallinnoitava vastuullaan olevien ohjelman toimien mukaisten hankkeiden elinkaaren kaikkia vaiheita asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan ja komission kanssa tehtyjen asiaa koskevien sopimusten mukaisesti.
4. Kansallisen toimiston on myönnettävä tuki varainhoitoasetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 2 artiklan 5 alakohdassa tarkoitetuille avustuksensaajille tukisopimusten muodossa siten kuin komissio on tarkentanut kyseisen ohjelmatoimen osalta.
5. Kansallinen toimisto ei saa siirtää sille annettuja ohjelman tai talousarvion toteuttamiseen liittyviä tehtäviä kolmannelle osapuolelle ilman kansallisen viranomaisen ja komission ennakkoon antamaa kirjallista lupaa. Kansallinen toimisto on yksin vastuussa kolmannelle osapuolelle siirretyistä tehtävistä.
6. Kansallisen toimiston on toimitettava kansalliselle viranomaiselleen ja komissiolle vuosittain johdon vahvistuslausuma, kertomus ja muut asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 158 artiklan mukaisesti vaaditut asiakirjat.
7. Kansallisen toimiston on ryhdyttävä kohtuullisessa ajassa toimiin niiden huomautusten johdosta, joita komissio antaa analysoituaan vuotuisen johdon vahvistuslausuman ja kertomuksen sekä riippumattoman tarkastuselimen niistä antaman tarkastuslausunnon.

Euroopan komissio

1. Komissio tarkistaa kansalliset hallinnointi- ja valvontajärjestelmät kansallisiin toimistoihin sovellettavien, 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen vaatimustenmukaisuutta koskevien säännösten perusteella hyödyntäen erityisesti kansallisen viranomaisen laatimaa ennakoarviointia, kansallisen toimiston vuotuista johdon vahvistuslausumaa ja riippumattoman tarkastuselimen siitä antamaa tarkastuslausuntoa sekä 18 artiklan 9 kohdassa tarkoitettua kansallisen viranomaisen vuotuista kertomusta.
2. Edellä 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun ennakoarvioinnin perusteella komissio hyväksyy, hyväksyy ehdollisesti tai hylkää kansallisen toimiston nimityksen kohtuullisessa määräajassa, josta sovitaan komission ja kansallisen viranomaisen välillä. Komissio ei solmi sopimussuhdetta kansallisen toimiston kanssa ennen kuin se on todennut ennakoarvioinnin tyydyttäväksi tai toteuttanut asianmukaiset valvontatoimenpiteet asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 157 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Jos hyväksyntä on ehdollinen, komissio voi soveltaa kansallisen toimiston kanssa solmimaansa sopimussuhteeseen oikeasuhteisia varotoimenpiteitä. Jos kansallinen toimisto ei enää täytä vähimmäisvaatimuksia, komissio voi keskeyttää sopimussuhteensa kansalliseen toimistoon siihen asti, kun korjaavat toimet vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi on toteutettu, tai muussa tapauksessa se voi pyytää kansallista viranomaista peruuttamaan kansallisen toimiston nimityksen ja nimeämään uuden toimiston, edellyttäen, että sitä koskeva ennakoarviointi on myönteinen.

3. Komissio antaa kansallisille viranomaisille ja kansallisille toimistoille asianmukaista tietoa ja ohjausta ohjelman johdonmukaisen ja laadukkaan täytäntöönpanon ja hallinnoinnin varmistamiseksi. Se täsmentää etenkin suunnittelua, projektinhallintaa ja raportointia koskevat järjestelyt ja varmistaa, että näissä järjestelyissä noudatetaan yksinkertaisia menettelyjä.
4. Komissio asettaa ohjelman varoja kansallisen toimiston saataville vasta hyväksytyään sen 19 artiklan 2 kohdan mukaiset suunnitteluasiakirjat.
5. Komissio antaa kansallisen toimiston käyttöön seuraavat ohjelman varat:
  - a) rahoitusosuus avustusten myöntämiseksi kansallisen toimiston hallinnoitavaksi annettuihin ohjelman toimiin;
  - b) rahoitusosuus kansalliselle toimistolle kuuluvien ohjelman hallinnointitehtävien tukemiseen;
  - c) tarvittaessa lisärahoitusosuus 7 artiklan a ja b alakohdan mukaisiin toimiin.
6. Komissio toimittaa kansalliselle viranomaiselle ja kansalliselle toimistolle 18 artiklan 9 kohdassa tarkoitettua vuosikertomusta ja 19 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua johdon vahvistuslausumaa sekä 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastuslausuntoa koskevan analyysinsa ja huomautuksensa.

7. Jos komissio ei hyväksy kansallisen toimiston vuotuista johdon vahvistuslausumaa tai riippumattoman tarkastuselimen siitä antamaa tarkastuslausuntoa taikka jos kansallinen toimisto ei tyydyttävällä tavalla ole ryhtynyt toimiin komission huomautusten johdosta, komissio voi toteuttaa varotoimenpiteitä ja korjaavia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 132 artiklan mukaisesti.
8. Komissio edistää ja pitää yllä aktiivista vuoropuhelua ja yhteistyötä kansallisten toimistojen ja kansallisten viranomaisten kanssa ja niiden välillä, mukaan lukien hyvien käytäntöjen vaihto [...], säännölliset tapaamiset tai muut tavat, ohjelman johdonmukaisen täytäntöönpanon ja hallinnoinnin parantamiseksi ja varmistamiseksi. Se varmistaa myös asianmukaiset edellytykset tehokkaalle tietojenvaihdolle unionin toimielinten, kansallisten toimistojen tai muiden ohjelman täytäntöönpanoon suoran tai välillisen hallinnoinnin kautta osallistuvien elinten ja yhteisöjen välillä.
9. Komissio [...] varmistaa, että [...] tietotekniikkajärjestelmät, joita tarvitaan [...] 3 artiklassa säädettyjen ohjelman tavoitteiden toteuttamiseen erityisesti välillisessä hallinnoinnissa, ovat tehokkaita, vakaita ja käyttäjäystävällisiä. Ohjelmasta tuetaan tällaisten tietotekniikkajärjestelmien kehittämistä, käyttöä ja ylläpitoa.

Riippumaton tarkastuselin

1. Riippumattoman tarkastuselimen on täytettävä seuraavat vaatimukset:
  - a) sillä on oltava tarvittava ammatillinen pätevyys julkisen sektorin tarkastusten suorittamiseksi;
  - b) sen on varmistettava, että tarkastustoimissa otetaan huomioon kansainvälisesti hyväksytyt tilintarkastusstandardit;
  - c) sillä ei saa olla eturistiriitatilannetta siihen oikeussubjektiin nähden, johon kansallinen toimisto kuuluu; riippumattoman tarkastuselimen on erityisesti oltava toiminnallisesti riippumaton oikeussubjektista, johon kansallinen toimisto kuuluu.
2. Riippumattoman tarkastuselimen on annettava tarkastuslausunto asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 158 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta vuotuisesta johdon vahvistuslausumasta. Se muodostaa yleisen varmuuden perustan kyseisen asetuksen 127 artiklan [...] mukaisesti.
3. Riippumattoman tarkastuselimen on annettava komissiolle ja sen edustajille sekä tilintarkastustuomioistuimelle mahdollisuus tutustua kaikkiin asiakirjoihin ja raportteihin, jotka ovat sen antaman, kansallisen toimiston vuotuista johdon vahvistuslausumaa koskevan tarkastuslausunnon perustana.

Valvontajärjestelmän periaatteet

1. Komissio vastaa kansallisen toimiston hallinnoimiin ohjelman toimiin ja toimintoihin kohdistuvasta valvontatoiminnasta. Komissio vahvistaa vähimmäisvaatimukset kansallisen toimiston ja riippumattoman tarkastuselimen suorittamalle valvonnalle.
2. Kansallisen toimiston on vastattava 15 artiklassa tarkoitetuissa työohjelmissa esitetyn mukaisesti hallinnoimiensa toimien varoista maksettavien avustusten saajien perustason valvonnasta. Kyseisen valvonnan on annettava kohtuulliset takeet siitä, että myönnetyt avustukset käytetään tarkoitettulla tavalla ja sovellettavien unionin sääntöjen mukaisesti.
3. Komissio varmistaa kansallisille toimistoille siirrettyjen ohjelman varojen osalta, että sen suorittama valvonta sovitetaan asianmukaisella tavalla yhteen kansallisten viranomaisten ja kansallisten toimistojen suorittaman valvonnan kanssa yhden tarkastuksen periaatteen ja riskiperustaisen analyysin perusteella.

[...] IX OSASTO

SIIRTYMÄ- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

22 a artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Komitea voi kokoontua erityiskokoonpanoissa käsittelemään alakohtaisia kysymyksiä. Ulkopuolisia asiantuntijoita, myös työmarkkinaosapuolten edustajia, voidaan komitean työjärjestyksen mukaisesti tarvittaessa ja tapauskohtaisesti kutsua osallistumaan kokouksiin tarkkailijoina.
3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

23 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetukset (EU) [...] 2021/817 ja [...] (EU) [...] 2021/888 1 päivästä tammikuuta 2028.

Siirtymäsäännökset

1. Tämän asetuksen estämättä voidaan jatkaa tai muuttaa toimia niiden päättämiseen saakka noudattaen asetusta (EU) 2021/817 ja asetusta (EU) 2021/888, joita sovelletaan kyseisiin toimiin niiden päättämiseen asti.
2. Ohjelman rahoituspuitteet voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen avun menoja, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa siirtyminen tämän ohjelman ja asetuksen (EU) 2021/817 ja asetuksen (EU) 2021/888 nojalla hyväksytyjen toimenpiteiden välillä.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava kansallisella tasolla esteetön siirtyminen asetusten (EU) 2021/817 ja (EU) 2021/888 nojalla toteutettujen toimien ja tämän ohjelman nojalla toteutettavien toimien välillä.
4. Unionin säädöksissä olevat viittaukset eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun on tulkittava siten, että ne käsittävät viittaukset asetuksen (EU) N:o 2021/888 ja tämän asetuksen mukaiseen vapaaehtoistoimintaan.

25 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2028.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta

Puheenjohtaja

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja